

PAIKKA AUKI -TYÖNTEKIJÄKYSELY (2) 06/2019

Hans Mäntylä, tutkija, p. 044 734 1546
 Paikka auki II -koordinaatiohanke
 Nuorten Ystävät, Yliopistonkatu 5, Helsinki
hans.mantyla@nuortenystavat.fi
www.paikka-auki.fi

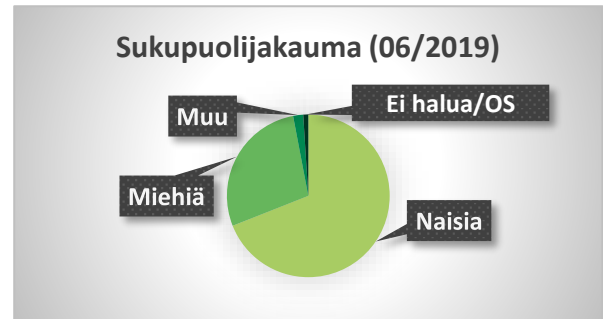
KYSELYN TOTEUTUS

Kysely lähetettiin kesäkuun alussa 286:lle Paikka auki -työntekijälle¹. Vastauksia saatiin 29.7. mennessä 221 kpl (joista 4 kpl ruotsin kielellä). **Vastausprosentti on erinomainen 77%** (TT-kyselyssä 12/2018 se oli 67%).

Työntekijöiden taustatiedot

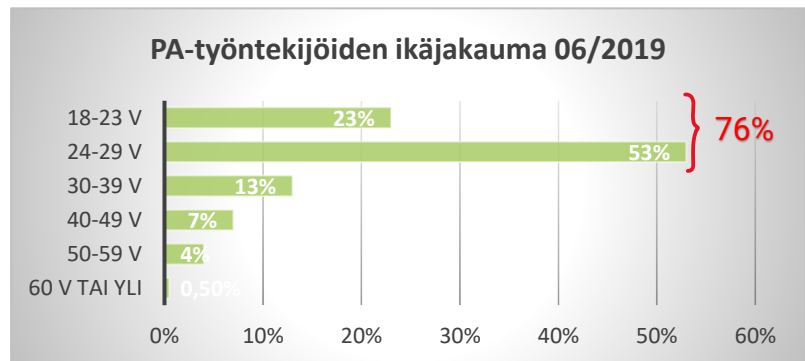
Kyselyyn vastanneista työntekijöistä **naisia oli 69%** ja miehiä oli 28%. Vaihtoehdon "muu" valitsi 4 henkilöä ja kaksi ei halua tai osaa sanoa.

Edelliseen kyselyyn verrattuna naisten osuus on kasvanut hieman (65% -> 69%).

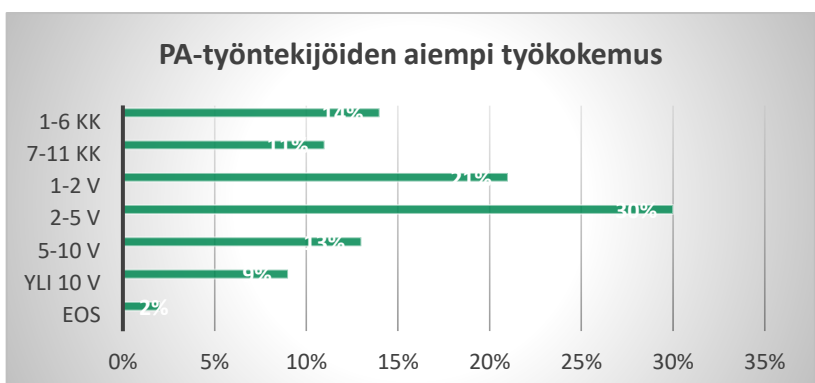

Valtaosa (76%) kyselyyn vastanneista Paikka auki -työntekijöistä on edelleen **alle 30-vuotiaita**.

Joka toisella on **keskiasteen tutkinto** (esim. YO-tutkinto tai 1-3-vuotinen ammatillinen perustutkinto). 22%:lla on ammattikorkeakoulu- tai alempi korkeakoulututkinto ja 15% ylempi korkeakouluasteen tutkinto.

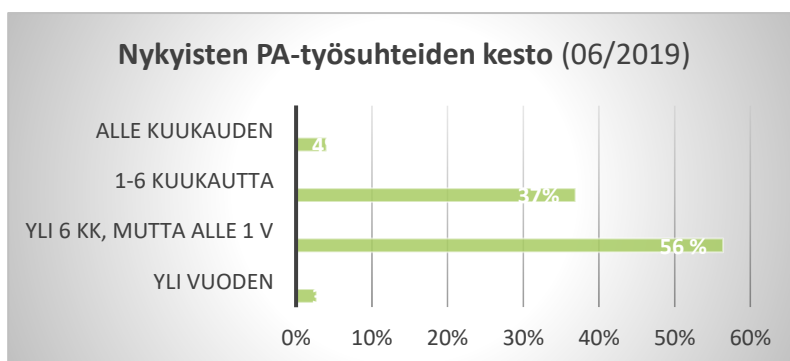
Kyselyyn vastanneista 35 henkilöä (16%) kertoo, että nykyinen Paikka auki -työsuhde on heidän ensimmäinen työpaikka. Muilla (84%) on ollut **yksi tai useampia työpaikkoja ennen nykyistä työsuhdetta**. Heidän aiempi työkokemus vaihtelee muutamasta kuukaudesta yli 30 vuoteen.

¹ Kysely lähetettiin tiedoksi myös työntekijöiden mentoreille ja/tai yhteyshenkilöille.

Reilu puolet kyselyyn vastanneista (56%) oli työskennellyt nykyisessä Paikka auki -työsuhteessaan yli 6 kuukautta, mutta alle vuoden².

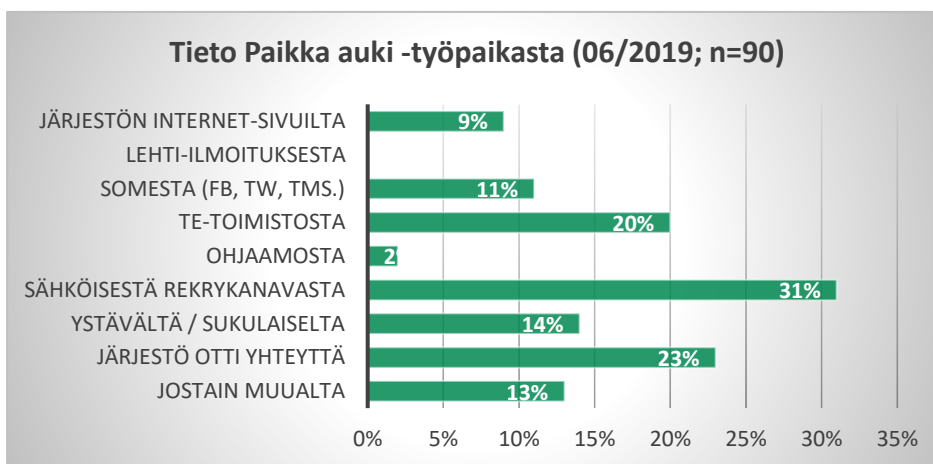
Yli vuoden työsuhteessa olleet ovat (oletettavasti) oppisopimuskoulutuksessa, joka jatkuu usein 1-3 vuotta.

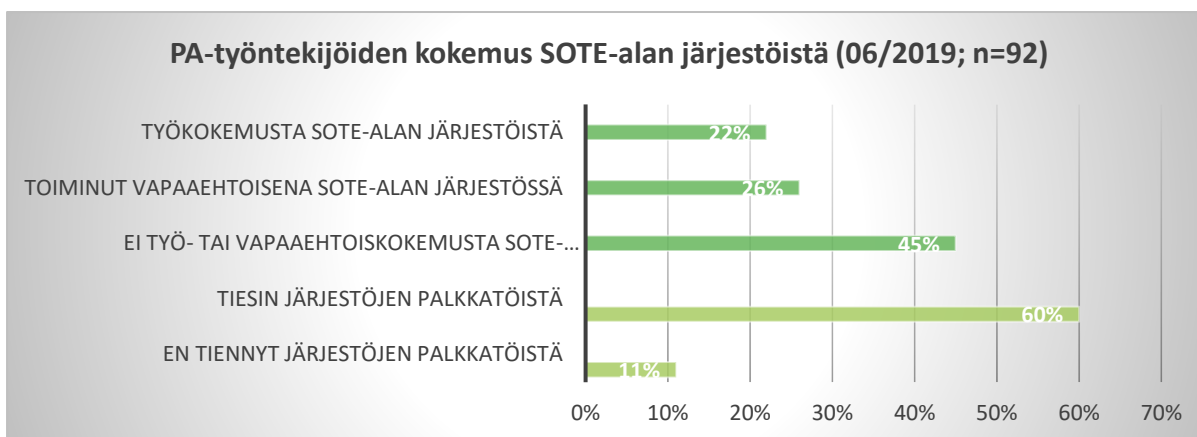
(Ei vastausta kyselyyn: 60 hlöä = 23% kaikista työsuhteista)

Lähes kolmannes (30%) oli saanut tiedon Paikka auki -työpaikastaan sähköisistä rekrytointikanavista (esim. mol.fi, Oikotie, Monster, tms.).

Muita lähteitä olivat erilaiset kuntouttavaan toimintaan liittyvät verkostot, entiset työnantajat sekä muut yhteydet järjestöön.

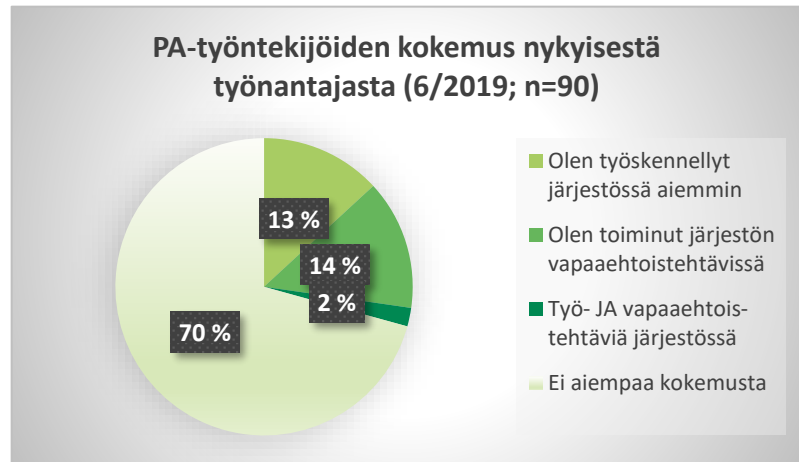

Paikka auki -työntekijöiden kokemus sosiaali- ja terveystalouden järjestöistä ei myöskään ole muuttunut vuoden 2018 tilanteeseen verrattuna. Yksi viidestä on aikaisemmin työskennellyt SOTE-alan järjestössä ja joka neljäs on toiminut alalla vapaaehtoisena. **Lähes joka toinen tulee Paikka auki -työhön ilman aiempaa työ- tai vapaaehtoisuuskokemusta SOTE-alan järjestöistä.** Kolme viidestä tiesi ennen nykyistä työpaikkaansa, että järjestöihin voi työllistyä myös palkkatöihin.

² Työsuhteen alku- ja loppupuolella olevilta kysytään lomakkeessa eri asioita. Yli 6 kk töissä olleilta on kysytty alkupuolen kysymykset puoli vuotta sitten. Tällöin joukossa oli myös 4 henkilöä, jotka olivat jo silloin olleet yli 6 kk työsuhteessa. Heidän – työsuhteen jälkipuoliskoa koskevat – vastaukset on nyt yhdistetty tähän raporttiin. (Taustatietojen ja kaikille yhteisten kysymysten vastaukset on raportoitu edellisessä työntekijäkyselyyn 12/2018 raportissa.)

Valtaosa (70%) nykyisistä Paikka-auki työntekijöistä **ei ole työskennellyt tai toiminut nykyisessä työnantajajärjestössään aiemmin.** (Vuonna 2018 vastaava luku oli 75%.)

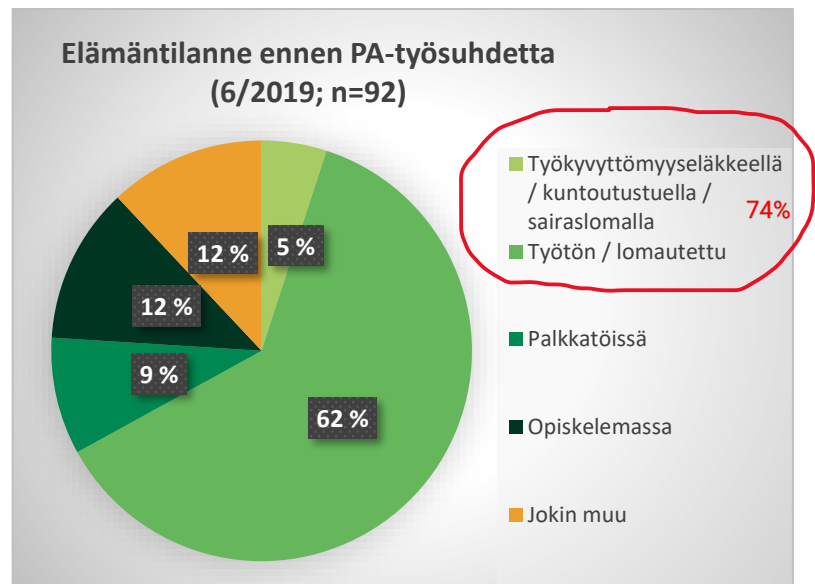

Elämäntilanne ennen nykyistä Paikka auki -työsuhdetta

Valtaosa (74%) Paikka auki -työntekijöistä oli juuri ennen nykyistä työsuhdetta **työttömänä, kuntoutustuella, sairaslomalla**, työvoimakoulutuksessa, työkokeilussa, avotyössä, kuntouttavassa työkokeilussa tai toimintakeskuksessa³.

Työttömyyden kesto ennen nykyistä työsuhdetta vaihteli seuraavasti:

	06/2019	(2018)
0 – 3 kk	10 hlöä	(24 hlöä)
4 – 12 kk	30 hlöä	(30 hlöä)
1 – 2 v	11 hlöä	(5 hlöä)
yli 2 v	3 hlöä	(12 hlöä)
yhteensä	54 hlöä	(71 hlöä)

Paikka auki -työntekijöitä pyydettiin myös kertomaan omasta elämäntilanteestaan ennen nykyistä työsuhdetta: mitkä asiat olivat hyvin ja mitkä olivat haastavia? Lähes kaikki (87) vastasivat avoimeen kysymykseen.

Kuten vuonna 2018, vastanneet **kertoivat paljon siitä, mikä oli haastavaa**: rankasta työttömyydestä, uuvuttavasta/epätoivoisesta työnhausta, aktiivimallin puristuksista, alan töiden puutteesta, avoimien tai ylipäätään sopivien työpaikkojen niukkuudesta, kielteisistä vastauksista työhakemuksiin, työkokemuksen puutteesta ja verkostojen vajavuudesta/rikkinäisyydestä, rahapulasta, epävarmuudesta, ahdistuksista, masennuksesta, paniikkihäiriöistä, järkevän tekemisen puutteesta, itsetunnon kolahduksista, huonommuuden tunteista ja vaikeuksista löytää elämän suunta.

Jotkut kertoivat (joidenkin) asioiden olleen hyvin. Näissä vastauksissa mainittiin: koti, edullinen vuokra-asunto, perhe, ystävät, harrastukset, oma terveys, elämänhalu/-hallinta ylipäätään, valmistuminen erilaisista koulutuksista ja/tai valmius muuttaa työn perässä⁴.

³ Vuoden 2018 lukuihin verrattuna erot ovat hyvin pieniä. Loput "Jokin muu" -vaihtoehdon valinneista kertoivat olleensa kotiäitinä, vankilassa, keikka- tai siivoustöissä.

⁴ Vastausten sisältö ei juuri poikkea vuoden 2018 vastauksista.

Tyypillisiä kuvauksia omasta elämäntilanteesta ennen Paikka auki -työsuhdetta olivat esim. seuraavat:

"Fyysinen terveyteni on kunnossa, minulla on koti ja hyvä tukiverkosto asuinpaikkakunnallani. Haastavaa on ollut taistelu ahdistuneisuuden ja masennuksen kanssa. Haastavaa on ollut myös epävarmuus tulevaisuudesta."

"Haastavinta oli hakea töitä aktiivimallin puristuksissa ja tilanteessa, jossa hakemuksista huolimatta hommat ei etene edes työhaastatteluun asti. Ylipäättään paikkoja, joihin soveltuu omalla koulutuksella, on vähän."

"Oman alan työpaikan löytäminen alueeltani oli hyvin hankalaa. Ilman alan työkokemusta on hankala päästä edes työhaastatteluihin."

"Haastavaa oli myös olla ajattelematta itseään huonompana, hain useampaan paikkaan mutten päässyt. Se ahdisti ja kolahti itsetuntoon, mietin että enkö kelpaa minnekään. Tunsin itseni huonoksi."

"Minulla sinänsä asiat olivat hyvin. Mutta olin aika yksinäinen, ei ollut kavereita ja en oikein tiennyt mitä lähtisin opiskelemaan. Haastavia asioita ei minusta ollut."

"No ennen vankilaan joutumista olin pahoissa päihdeongelmissa ja elämäni oli hallitsematonta ei ollut minkäänlaisia rutiineja ja olin syrjäytynyt. En koe, että oikein mikään olisi ollut hyvin."

"Transsukupuolisuuden takia työllistyminen oli äärimmäisen hankalaa ja mielenterveysongelmien takia hakeminen oli hyvin raskasta. Hylyt ottivat syvältä sisimmästä. Tein lähinnä satunnaisia freelancer-kirjoittajaita."

Nykyistä Paikka auki -työsuhdetta koskevat kysymykset

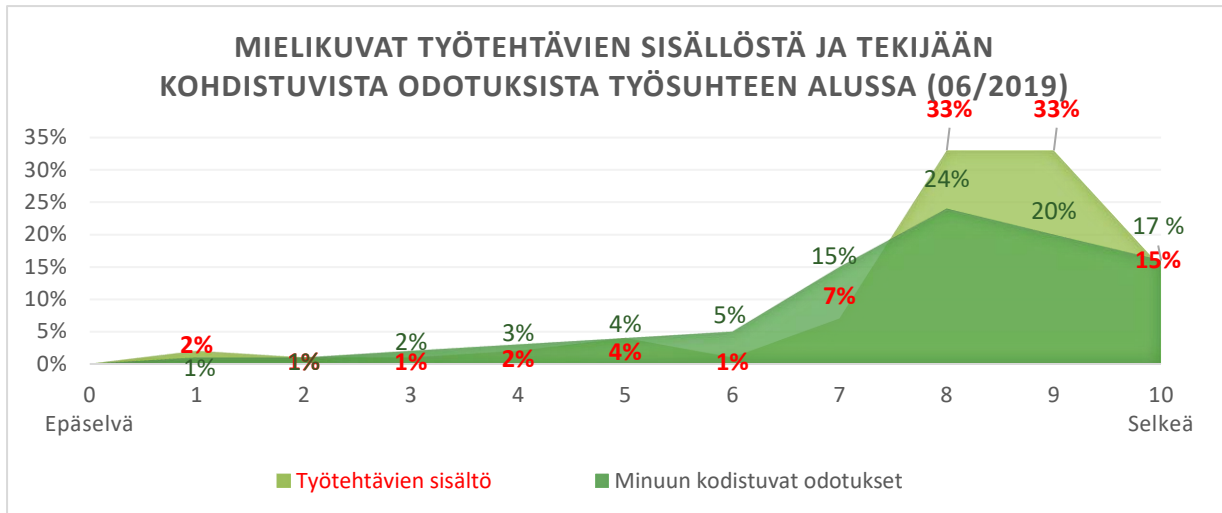
Paikka auki -työntekijöiden nykyistä työtä kartoittavat kysymykset koskivat **työsuhteen alkupuolella** tehtävännimikkeitä, mielikuvaa työtehtävien sisällöstä ja työntekijään kohdistuvista odotuksista sekä omaa tilannetta/kokemuksia työsuhteen alussa. Näiden jälkeen työntekijöiltä kysyttiin heidän työvälaineistä, odotuksista ja toiveista, mahdollisesta oppisopimuskoulutuksesta, perehdytyksestä, kokemuksista uutena työntekijänä työyhteisössä, mentoroinnista, työtyytyväisyydestä sekä erilaisista onnistumisen ja epäonnistumisen kokemuksista heidän nykyisessä työssä.

Työsuhteen jälkipuoliskolla työntekijöiltä kysyttiin heidän mielikuvaa työtehtävien sisällöstä ja heihin kohdistuvista odotuksista, työtehtävissä mahdollisesti tapahtuneista muutoksista, onko työ vastannut omia odotuksia ja miten oma elämäntilanne on mahdollisesti muuttunut Paikka auki -työsuhteen aikana.

Paikka auki -työntekijöiden tehtävännimikkeet (06/2019; n=89):

- Järjestötyöntekijä x 8 / Järjestöassistentti x 8 / Järjestöavustaja x 5 / Järjestösihteeri
- Ohjaaja x 10 / Nuorisotyön ohjaaja / Vertaisohjaaja / Yhteisöohjaaja / Asumisohjaaja x 2
- Poikatyön ohjaaja ja Jalkautuva työ
- Lähihoitaja / Lähiavustaja / Tsemppari
- Yhdistysassistentti x 2 / Yhdistysapulainen
- Toimistoassistentti x 5 / Kontor assistent / Administrativ assistent
- Toimistos sihteeri / Toimistotyöntekijä x 2 / Toimistotyöntekijä/digineuvoja
- Myynti- ja markkinointiasistentti
- Viestintäassistentti x 6 / Viestintä- ja toimistoassistentti x 2 / Viestintäkoordinaattori x 3
- Tiedottaja
- Toiminnan koordinaattori sekä some- ja viestintävastaava
- IT-tukihenkilö x 2
- Kansalaistoiminnan assistentti
- Graafinen suunnittelija / Suunnittelija
- Hanketyöntekijä x 2 / Projektityöntekijä x 2
- Yhteisöassistentti / Koulutusassistentti
- Tapahtumatuottaja
- Keittiötyöntekijä/ohjaaja / Toimitilahuoltaja / Vahvistimestari
- Ehkäisevän huumetyön suunnittelija x 2
- Nuoriso- ja järjestötyön koordinaattori
- Kasvatus- ja ohjausalan opiskelija

Työtehtävien sisältö ja työntekijään kohdistuvat odotukset työsuhteen alkupuolella

Vastanneiden Paikka auki -työntekijöiden **mielikuva työtehtäviensä sisällöstä työsuhteen alkupuolella on varsin selkeä**⁵: neljä viidestä antaa sille pisteet 8-10 ja keskiarvo on 8,0. Vuoden 2018 tapaan työntekijöiden **mielikuva heihin kohdistuvista odotuksista on hiukan alempi** (keskiarvo on 7,7) ja alle viiden pisteen vastaukset ovat molemmissa tapauksissa harvinaisia⁶.

Numeeristen arvioiden lisäksi työntekijöiden kokemuksia kartoitettiin myös avoimella kysymyksellä, jossa heitä pyydettiin kertomaan **omasta tilanteestaan/kokemuksistaan tähän mennessä**. Vastauksia tähän kysymykseen saimme 76 henkilöltä, joista 21 vastaajaa vaikuttaa *erittäin tyytyväiseltä*, 41 *tyytyväiseltä*, 10 kuvailee vain millaisia työtehtäviä on toistaiseksi tehnyt (vailla sen kummempia tuntemuksia/kokemuksia) ja neljä kertoo työtilanteensa hankaluuksista. Saatujen vastausten perusteella työntekijöiden tilanne työsuhteen alkupuolella on erittäin myönteinen: neljä viidestä vaikuttaa vähintään tyytyväiseltä eikä kenenkään työtilanne vaikuta huolestuttavan ongelmalliselta työsuhteen alkupuolella⁷.

Aivan kuten vuonna 2018 **erittäin tyytyväiset** Paikka auki -työntekijät kertoivat saaneensa erittäin hyvää palautetta työstään, että heidät on otettu todella hyvin vastaan, että heidän osaamistaan/työtään arvostetaan, että työ on ollut mielekästä, monipuolista ja erittäin opettavaista. Parhaimmillaan Paikka auki -työntekijöiden kokemukset ovat esimerkiksi seuraavanlaisia:

”On valtavan upeaa olla osa työyhteisöä. Taloudellinen tilanne on parempi. Työsuhteet paranevat. Oma osaaminen saa varmennusta. Monipuolinen ja epäsuunniteltu työ ovat kiinnostavia ja voin järjestellä joustavasti töitä ja vapaa-aikaa. Mahtavaa olla töissä! Löydän itsestäni uusia piirteitä. Joka päivä pääsee piknikille, kun saa töissä syödä eväät!”

”Kokemus on ollut erittäin positiivinen. En osannut odottaa, että näin mukavaa ja minulle sopivaa työpaikkaa on edes olemassa. Työkaverit ovat mahtavia ja ottavat tilanteeni huomioon ja ymmärtävät sen täysin.”

⁵ Paikka auki -työntekijöiden mielikuvaa omien työtehtävien sisällöstä ja heihin kohdistuvista odotuksista työsuhteen alkupuolella kartoitettiin numeerisesti asteikolla 1-10 (0 = epäselvä, 10 = selkeä).

⁶ Molempien mielikuvien keskiarvo on noussut vuodesta 2018 aavistuksen: sisältö 0,2 p ja odotukset 0,3 p.

⁷ Vuonna 2018 kolme työntekijää kertoi vakavista työpaikan ilmapiiriongelmissa, tulehtuneista henkilösuhteista ja kiusatuksi joutumisesta. Tiedämme myös, että muutama työntekijä on irtisanoutunut Paikka auki -työsuhteestaan erilaisten ongelmien takia.

”Olen pitänyt nykyisestä työpaikastani erittäin paljon. Olen saanut jo parin kuukauden aikana tehdä monipuolisia tehtäviä, ja on selvää, että taitoihini ja tekemiseeni luotetaan. Saankin tehdä asioita paljon itsenäisesti, mutta aina tarvittaessa on myös tukea ja neuvoja lähellä.”

”Kokemus ollut tosi hyvä. Melkein jätin hakematta aikaisempien vaikeuksien takia, mutta enpä ole näin ymmärtäväistä, empaattista ja inhimillistä porukkaa ennen tavannut. Pystyn hyödyntämään osaamiseni koko laajuutta ja pystyn myös vaikuttamaan työn sisältöön palkitsevalla tavalla.”

”Kokemukseni tähänastisesta Paikka auki -työsuhteestani on ollut uskomaton enkä voi sanoa kuvailla miten paljon olen saanut. Olen työn kautta oppinut arvostamaan itseäni, arvostamaan elämää ja ihmisiä ympärilläni. Olen oppinut työnteon sekä itsestä huolehtimisen merkityksen. Olen päässyt tekemään arkistointia, translitterointia, valokuvaamaan, kääntämään ja laatimaan uutiskirjeitä. Näiden ohella miljöönaa muutakin asiaa, joiden avulla olen päässyt rakentamaan itsetuntoani ja kykyjäni hallita omaa elämääni.”

Hieman yli puolet (54%) vastaajista vaikuttaa pääosin **tyytyväisiltä** omaan työtilanteeseensa. Heidän vastauksissa toistuvat kuvaukset viihtymisestä työssä, jossa on mukavat, monipuoliset, mielenkiintoiset, vaihtelevat ja itselle sopivat työtehtävät. Erittäin myönteisten adjektiivien sijasta vastauksissa puhutaan myös erilaisista työtilanteeseen liittyvistä haasteista. Tyypillisiä vastauksia ovat esimerkiksi seuraavat:

”Minua kannustetaan paljon ja annetaan toteuttaa itseäni. Ideani on otettu hyvin vastaan. Kaipaisin kuitenkin hieman ohjausta siinä, mitä työtehtäviä priorisoin. Työnantajalta tulee myös ideoita, ja en ole aina aivan varma, mitä niistä olisi hyvä lähteä toteuttamaan. Pääosin kuitenkin työtehtävät ovat minulle selviä. Työnkuva on kuitenkin niin laaja, etten ole aina varma, olenko täyttänyt työnantajan odotukset. Toisaalta saan kuitenkin paljon hyvää palautetta.”

”Työnohjaus on ollut tärkeässä asemassa työtehtävien hahmottamisessa. On auttanut rajaamaan työtehtävien suunnittelua niin, etten ole lähtenyt liian suurta palaa haukkaamaan vaan saanut suunniteltua mittasuhteet tarkoituksenmukaisiksi ja toimintaan sopivaksi, omat jaksamisen ym. haasteet huomioiden.”

”Olen tällä hetkellä toiminut sekä järjestötyöntekijänä että hankkeen koordinaattorina. Olen saanut monipuolisia tehtäviä, oppinut paljon puolen vuoden sisällä toimistotyöstä ja miten toimia järjestötyöntekijänä. Olen tyytyväinen työtehtävistä ja kokemuksista, joiden kautta olen saanut enemmän itsevarmuutta ja rohkeutta.”

”Tämä työpaikka on minulle sopiva tapa siirtyä kuntoutuksesta normaaliin työelämään. Työtahti ja vastuut ovat sopivalla tasolla. Työtehtävät vastaavat hyvin aikaisempaa perusosaamistani. Työssäni saan laajasti nähdä ja opetella järjestö- ja hanketyötä [...] ja ala saattaa kiinnostaa myös jatkossa seuraavissa työpaikoissa.”

Vastaukset, joissa kuvataan oman **työtilanteen hankaluuksia/pulmallisuutta**, ovat seuraavat:

”En ole saanut selkeää työnkuvaa, teen sitä sun tätä. Olen tosin vaatinut lisää haasteita ja saanutkin niitä mutta ne eivät periaatteessa kuulu millään tavalla työnkuvaani.”

”Työtehtävieni sisältö on minulle hieman epäselvää ja elää edelleen. Lisäksi työpaikallani on ollut huono ilmapiiri ja aloitin vaiheessa, jolloin työyhteisössäni on tapahtunut paljon muutoksia ja näin ollen työyhteisössä tehdään toimenpiteitä (esim. työnohjausta) työyhteisön ilmapiirin parantamiseksi. Pidän siitä, että työyhteisö on monikielinen ja -kulttuurinen, mutta huomaan, että se tuottaa myös haasteita. Olen hakeutunut töihin kyseiseen yhdistykseen juuri siksi, että yhdistyksen arvomaailma vastaa omaani. Huomaan, että uudessa työpaikassa aloittaminen on aina prosessi, joka kestää oman aikansa.”

Työvälineet

Työntekijöitä pyydettiin kertomaan millaiset työvälineet (esim. puhelin, tietokone ja/tai muut välineet) he ovat saaneet käyttöönsä ja ovatko ne tarkoituksenmukaiset. 87 vastauksen joukosta kolme henkilöä kertoi, että ei ole saanut tarkoituksenmukaisia työvälineitä käyttöönsä. Valtaosalla käytössä on **tietokone ja puhelin**. Muutama jakaa tietokoneen toisen työntekijän kanssa ja muutama toivoi työnantajalta hieman laadukkaampia työvälineitä. Kokonaisuutena työntekijöiden **työvälineet vaikuttavat tarkoituksenmukaisilta** ja moni myös kehui niitä erinomaisiksi.

”Toimistotarvikkeista käytössäni on oma työpiste, kannettava tietokone, puhelin. Lisäksi sain hankkeen rahoituksella työvälineikseni sähköpianon sekä kitaran, jotka mahdollistavat hyvin luovien toimintojen laajentamisen käsillä tekemisestä ym. myös musiikkiin, joka on erittäin tärkeää ja virkistävää asiakkaillemme. Nämä työvälineet tukevat myös mielekkyydellään omaa työssäjaksamistani.”

Odotukset ja toiveet nykyiseen työhön liittyen

Paikka auki -työntekijöiden odotuksia ja toiveita nykyisen työsuhteen alkupuolella kartoitettiin avoimella kysymyksellä, johon saimme 84 vastausta. Valtaosassa vastauksista toistuvat positiiviset odotukset ja toiveet, jotka liittyvät oman työkokemuksen, ammattitaidon ja/tai omien työelämätaitojen karttumiseen, uuden oppimiseen ja onnistumiseen erilaisissa työtehtävissä, oman itsevarmuuden vahvistumiseen sekä jatkotyöllistymiseen ja vakituisen työpaikan saamiseen. Oman henkilökohtaisen kehittymisen lisäksi monet Paikka auki -työntekijät haluavat myös sopivan vastuullisia työtehtäviä, joiden kautta he voivat olla avuksi, hyödyksi ja luottamuksen arvoisia sekä toimia (työ)yhteisönsä parhaaksi. Tyypillisiä odotuksia ja toiveita työsuhteen alkupuolella olivat esimerkiksi seuraavat:

”Pääsen tekemään työtä nuorten parissa ja varsinkin auttamaan ja ratkomaan ongelmia yhdessä nuorten kanssa, sekä tekemään ennaltaehkäisevää työtä, mikä on toteutunut ja olen siihen tyytyväinen.”

”Että saan ja pääsen toteuttamaan luovuuttani eri menetelmin ja tukemaan asiakkaita erilaisten luovien menetelmien avulla. Työ myös auttaa minua kohtaamaan ja ylittämään haasteitani ja pelkojani.”

”Toivon, että pystyn näyttämään vielä enemmän tietojani ja taitojani. Haluan suorittaa työtehtävät erinomaisesti ja olla tyytyväinen omasta suoriutumisesta. Odotan työltäni jonkin verran haasteita, jotka työntää minua eteenpäin elämässä ja kehittää osaamistani yleisellä tasolla.”

”Toivon, että nykyinen työni auttaa jaksamaan sosiaalialan työssä sekä aktiivisessa sosiaalisessa kanssakäymisessä. Lisäksi toivon, että saisin laskettua omien vaatimuksieni rimaa, jotta työssä onnistumisen kokemuksia tulisi enemmän.”

”Odotan haasteita ja näytön paikkoja. Haluan oppia työelämätaitoja ja näyttää, että myös osatyökykyinen henkilö voi olla ”tuottelias”, ei vain menoerä. Toivoisin voivani hälventää ennakkoluuloja työskentelemälläns. terveiden ihmisten parissa.”

”Että saan kiinnittyä takaisin yhteiskuntaan ja pystyn suunnitella omia menojakini kun työ ei rasita liikaa. Ja toivon että työ tukee minua tavalliseen elämään opettelussa.”

”Itsevarmuutta, etten olisi niin ankara itselleni, etten ottaisi asioita niin herkästi itseeni, ammatillisuutta tähän työhön ja nuorisotyöhön, miten kohdata nuoria, vakituinen työpaikka.”

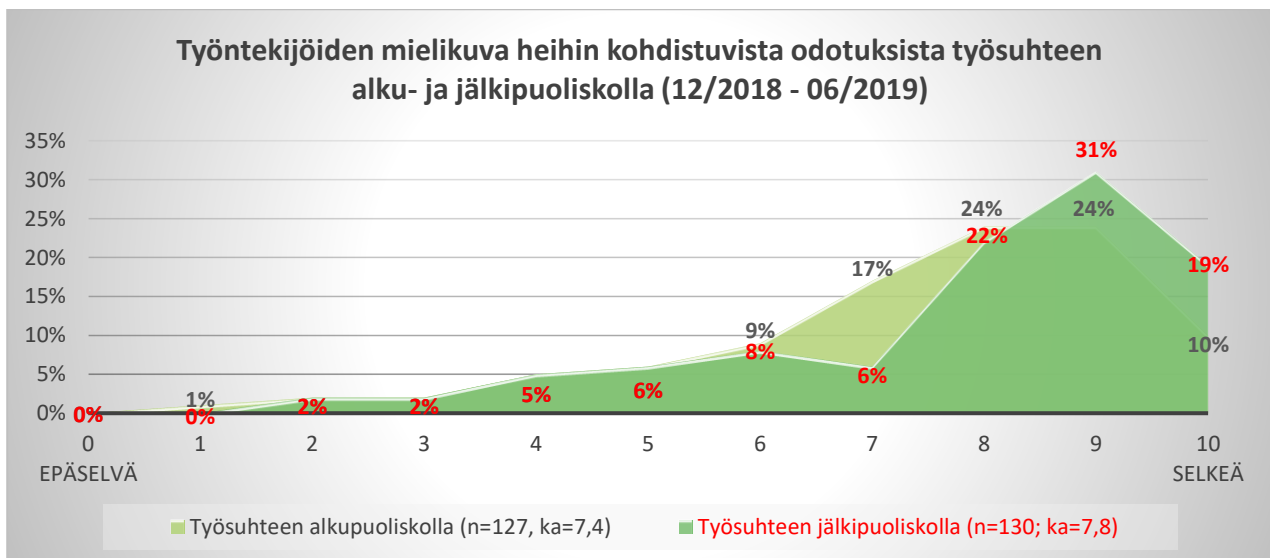
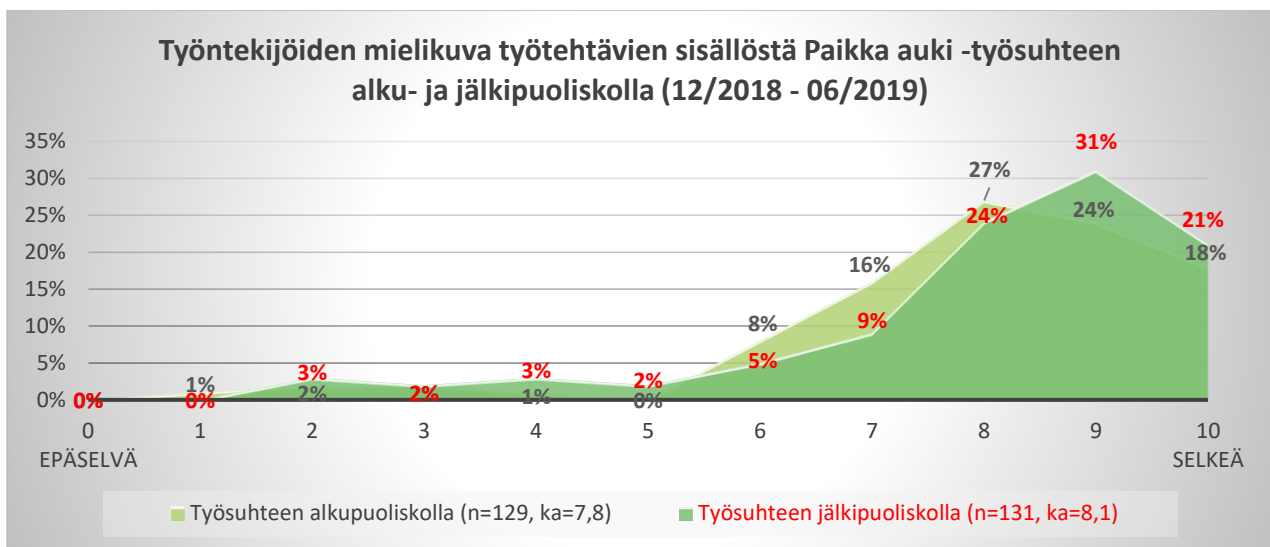
”Haluaisin saada konkreettista jälkeä aikaiseksi. Odotan, että minuun luotetaan ja minulle annetaan vastuuta, kuitenkin niin, että saan kompasteluni anteeksi. Odotan saavani käyttää vahvuuksiani ja motivaatiotani järjestön visuaalisen ilmeen ja ”brändin” kehittämiseen. Toivon monipuolista kokemusta, joka tukee ja kehittää osaamistani ja tulevaisuuden työllistymistäni. Toivon oppivani sosiaalisia taitoja ja kokevani esiintymisen aiempaa helpoksi.”

”Toivon osaavani toimia yhteisön parhaaksi.”

Vuoteen 2018 verrattuna Paikka auki -työntekijöiden odotukset ja toiveet ovat pysyneet hyvin samankaltaisina. Hiukan kriittisemmät toiveet, joita nyt oli vain neljässä vastauksessa⁸, liittyivät selkeämpiin työnkuviin, työtehtävien monipuolisuuteen ja ”parempaan ohjaukseen”.

Työtehtävien sisältö ja työntekijään kohdistuvat odotukset työsuhteen jälkipuoliskolla

Paikka auki -työntekijöiden mielikuvaa omien työtehtävien sisällöstä ja heihin kohdistuvista odotuksista karotettiin myös työsuhteen jälkipuoliskolla. Yli puoli vuotta työsuhteessa olleilla henkilöillä (n=131) mielikuvat ovat hyvin samankaltaiset kuin nyt työsuhteen alkupuolella olevilla (molempien mielikuvien keskiarvot ovat 0,1 pistettä korkeammat). Verrattuna puolen vuoden takaiseen kyselyyn, keskiarvot ovat työsuhteen aikana nousseet 0,3 - 0,4 pistettä. Toisin sanoen, Paikka auki -työntekijöiden käsitykset sekä omien työtehtävien sisällöstä että heihin kohdistuvista odotuksista ovat työsuhteen aikana tarkentuneet⁹.

⁸ Vuonna 2018 suuremmasta vastausmäärästä (n=127) löytyi myös hieman enemmän kriittisiä toiveita.

⁹ Anonyymissä kyselyssä ei pysty varmistamaan kuinka moni vastaajista on samoja henkilöitä ja mihin suuntaan yksilölliset vastaukset ovat kenties muuttuneet. Vastausprosenttien ollessa korkeita (vuonna 2018 67% ja 2019 77%) oletettavaa on, että valtaosa vastaajista on samoja.

Työtehtävien muutos työsuhteen aikana

Yli puoli vuotta työsuhteessa olleita Paikka auki -työntekijöiltä pyydettiin kertomaan työtehtävistään, niissä mahdollisesti tapahtuneista muutoksista kuluvan työvuoden aikana ja siitä, onko työ vastannut omia odotuksia? Vastauksia saimme 117:lta työntekijältä. Näistä 12 henkilöä kertoi, että työ on ylittänyt odotukset, 38:lla työ on vastannut odotuksia, 4:llä työn osittain vastannut odotuksia ja 8 henkilön työ ei ole vastannut heidän odotuksia. Valtaosassa vastauksista (71 kpl = 60%) Paikka auki -työntekijät kertovat, että **työtehtävät ovat lisääntyneet, monipuolistuneet, selkiytyneet ja tulleet vaativammiksi**. Osa kertoo itse pyytäneensä ja/tai kehittäneensä omia työtehtäviään tähän suuntaan; osalla näin on käynyt erilaisten muutosten ja/tai työyhteisössä tapahtuneiden yllättävien tilanteiden takia. Itse omaa työtään kehittäneet/muovanneet henkilöt kertovat oppineensa paljon ja että työ on näin ylittänyt omat odotukset. Osa kertoo joutuneensa varsin haasteelliseen tilanteeseen, joka ei kaikille ole ollut pelkästään myönteinen kokemus. Tyypillisiä vastauksia ovat esimerkiksi seuraavat:

”Työtehtävät ovat monipuolistuneet ja muuttuneet haastavammiksi. Vastuuni on lisääntynyt. Työ on ylittänyt odotukseni. :) ”

”Vastuuta ja velvollisuuksia on kertynyt runsaasti lisää, kun muonavahvuudesta on poistunut osaavaa väkeä, joiden harteilla olevia ylläpitovastuita on siirretty minulle. Toki kun on hyvä työssään, ovat haasteet tervetulleita. Tämän myötä olen päässyt tekemään itsenäisesti sitä työtä, jota olen halunnutkin.”

”Minulle on tullut lisää vastuuta ja työtehtäviä ihan omasta aloitteellisuudesta ja halusta johtuen. Olin tylsistynyt ja turhautunut minulle aluksi annetuissa töissä, sillä olin tehnyt samaa jo puoli vuotta työkokelussa.”

”Työtehtävät olen saanut aika lailla räätälöidä itsenäisesti. Työ muuttui enemmän omaa osaamistani vastaavaksi työn loppupuoliskolla, ja se auttoi jaksamaan vuoden loppuun. Työ tuntuu huomattavasti mielekkäämmältä nyt kuin alussa. Oma rohkeuteni on kasvanut ja olen alkanut tunnistaa paremmin vahvuuksiani.”

”Tehtävät ovat muuttuneet koko ajan vastuullisemmiksi ja kiinnostavammiksi, ja samalla haastavammiksi. Minulla on järjestöalan koulutus, joten järjestöassistentin työnkuvaani nähden olen tehnyt hyvin vastuullisiakin työtehtäviä, muun muassa päässyt suunnittelemaan ja toteuttamaan vapaaehtoisten koulutuksen. Työt ovat vastanneet odotuksiani ja itse olin tietoinen ja hyväksynyt nämä vaativimmatkin työtehtävät. Olin kuitenkin toivonut, koska olen kuitenkin ollut järjestöassistentin roolissa, että olisin saanut näissä haastavimmissa työtehtävissä vielä vähän enemmän tukea, vaikka hyvin olen selviytynyt itsenäisesti tehtävistä.”

”Syksyn 2018 olin selvästi lisäresurssi, mutta yhden tiimiläisen työnkuva muuttui 2019 alkupuolella niin, että käytännössä kaikki hänen tehtävänsä siirtyivät minulle (palkka ei muuttunut). Työnkuva ja vastuu on siis laajentunut, mikä on ollut toisaalta positiivista ja toisaalta lisännyt stressiä. Muutos tuli myös nopeasti ja yllättäen; olisin toivonut saavani tietää siitä aiemmin, että pian en olekaan enää ”vain lisäresurssi”. Työ on vastannut suurin piirtein odotuksiani.”

Joka kolmas työntekijä (38 hlöä) kertoo, että työtehtävät ovat **pääosin pysyneet samanlaisina**. Osassa vastauksista vain todetaan/kuvaillaan työtehtäviä, joita työ on pitänyt sisällään. 13 heistä kertoo tämän myös vastanneen heidän odotuksiaan, osa puolestaan kertoo hieman turhautuneena toivoneensa myös haasteellisempia tehtäviä. Tyypillisiä vastauksia ovat esimerkiksi seuraavat:

”Työtehtäväni ovat pysyneet melko samanlaisina koko vuoden ajan. Itse olen mielestäni kehittynyt työssäni ja toimin omatoimisesti. Mielestäni olen tehnyt monipuolisia tehtäviä ja jokainen työtehtävä on ollut minulle tärkeä. Toisaalta olisin toivonut saavani välillä enemmän haastetta tai tunteen että tekemäni työ on ollut tärkeää ja sitä arvostetaan.”

"Työ on pääosin vastannut odotuksiani. Työpaikalla on tapahtunut muutoksia henkilöstössä, ja ne ovat jonkin verran vaikuttaneet omaan työhöni. Työparini ja mentorini on vaihtunut työsuhteen aikana. Muutaman viikon olin ilman mentoria, ja se aiheutti aikamoista räsytystä työssäni. Työyhteisön tuella tästä keskusteltiin ja tilanne saatiin selvitettyä."

"Työtehtävistäni on tullut rutiinia ja sen myötä olen myös huomannut, että itsetuntoni on kohonnut. Olen saanut enemmän vastuuta ja luottamusta, myös luottamus asiakkailta on lisääntynyt."

"Työtehtävät ovat periaatteessa pysyneet samana, mutta välillä tulee jotakin uutta. Työssä tuli vastaan paljon sellaista mitä en odottanut, mutta olen saanut aina hyvän perehdytyksen."

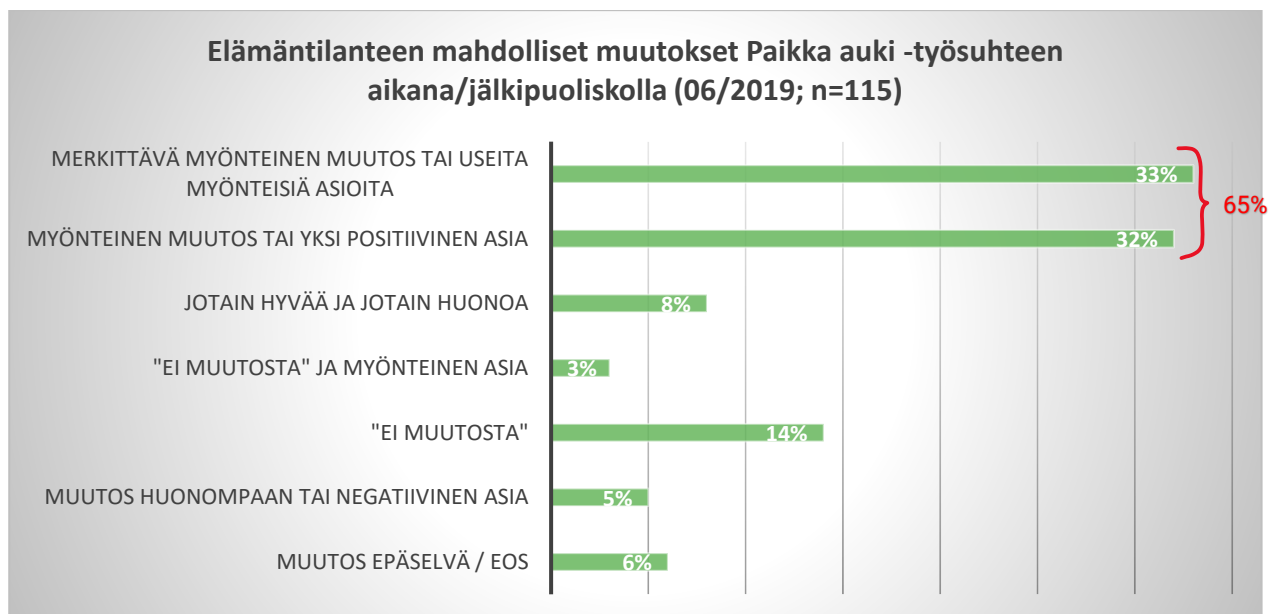
Vastaukset, joissa **työ ei ole vastannut odotuksia** (8 kpl), kerrotaan erilaisista työtilanteeseen liittyvistä puutteista tai pulmista. Osalla työnkuva on ollut liian laaja ja haasteellinen, kun toisilla on ollut liian vähän haasteita tai tekemistä ylipäätään.

"[...] Työ on viimeisen vuoden aikana muuttunut niin, että minulle on annettu enemmän vastuuta, mutta minulta myös koko ajan odotetaan asioita, minkä en tiennyt minun työnkuvaan kuuluvan. Tämä on aiheuttanut ristiriitatilanteita, kun ihmiset olettavat minun tekevän jonkun asian, minkä tietävät minun osaavan, mutta minulle ei ole kukaan oikeasti kertonut ikinä minun työtehtäviä, jonka takia joudun venyä "joka suuntaan" ja on vaikea priorisoida tehtäviä kiireellisyys järjestykseen. Kommunikointi on haastavaa työpaikalla erimielisyyksien takia. Olen luonteeltani kiltti ja avulias ihminen, joka tuo haasteita päivittäin työpaikalla, kun haluaisin auttaa vähän jokaista kun toimistoapulaiseksi minut on palkattu, mutta samalla joudun tasapainoilla työtehtävien ja eri työntekijöiden välillä. Tunnun olevan työntekijöille "vapaata riistaa" jota revittää kynsin ja hampain itselle."

"Työ ei vastannut odotuksia ns. matalan kynnyksen työpaikasta. Tuen tarpeeseen ja perehdytykseen ei panostettu mielestäni tarpeeksi. Työnkuva on myös liian laaja ja oman työskentely tavan löytäminen vie liikaa aikaa. Kehitystä on kuitenkin tapahtunut ja olen päässyt toteuttamaan omia ideoitani ja testaamaan osaamistani."

OMA ELÄMÄNTILANNE työsuhteen jälkipuoliskolla

Paikka auki -työntekijöitä pyydettiin kertomaan omasta elämäntilanteestaan työsuhteen jälkipuoliskolla: miten elämäntilanne on mahdollisesti muuttunut ja miten nykyinen työ on tähän vaikuttanut? Vastauksia tähän kysymykseen saimme 115 kpl, jotka on luokiteltu seuraavasti:

Suuri osa vastaajista (65%) kertoo myönteisistä elämänmuutoksista. Joka kolmas Paikka auki -työntekijä kuvailee niitä itse eri tavoin **merkittäviksi** tai kertoo useammista myönteisiä asioista ja/tai muutoksista omassa elämäntilanteessaan, kuten esimerkiksi seuraavissa vastauksissa:

"Elämäni on saanut paremman suunnan, olen pystynyt keskittymään tavoitteisiini paremmin ja toipumaan aiemmista uupumuksen aiheuttajista. Olen kokenut elämäntilanteeni turvallisemmaksi, ja päässyt toteuttamaan itseäni paremmin ja saanut vakaamman otteen elämästäni."

"Ennen työsuhdetta olin syrjäytynyt, nyt minulla on paljon sisältöä elämässä ja olen kiinnittynyt yhteiskuntaan. Olen työpaikalta saanut hyvän ystävän ja lisäksi paljon kannustusta ja tukea, jotka ovat auttaneet elämän rakentamisessa työpaikan ulkopuolellakin."

"Olen innostuneempi tulevaisuudesta kuin aikaisemmin, yhtenä syynä se, että paikka auki on avannut silmiäni sen suhteen, mitä haluan tehdä työkseni. Olen muutenkin saanut paremman otteen itsestäni ja elämästäni, voin henkisesti ja fyysisesti nykyään paremmin kuin ennen työsuhteeni alkua. Minulla on intoa ja energiaa sekä kiinnostusta puuhata asioita työpäivänkin jälkeen enkä vietä enää niin paljon aikaa yksin sängyn pohjalla"

"Työ on auttanut minua pääsemään takaisin jaloilleni masennuksen jälkeen. Olen saanut lisää itsevarmuutta toimia sosiaalisissa tilanteissa, mikä oli minulle suurin pelko ennen töiden aloittamista. Työkaverien tukemana olen hakenut jatkamaan opintojani ammattikorkeakoulussa tulevana syksynä."

"Elämänlaatuni on parantunut ihan hirveästi. Työ tuo elämään merkitystä ja sisältöä, jotka siitä ovat aiemmin puuttuneet."

"Itsenäinen kulkeminen bussilla on kehittynyt. Oon saanut uusia kavereita. Tyytyväisempi olo."

"Taloudellinen tilanteemme on parantunut. Perheeseen kuuluu kuusi lasta. Olen oppinut uusia työtehtäviä ja suomen kieltä. Olen saanut työkokemusta."

"Taloudellisesti helpottanut elämää huomattavasti ja vähentänyt taloudellisista asioista aiemmin aiheuttanutta stressiä. Olen 8 vuotiaan pojan yksinhuoltajaäiti, jonka takia koen hyvin tärkeäksi vakituisen työpaikan ja vakituisen tulonlähteen. Paikka auki -työsuhteen aikana olen saanut kokea onnistumisen tunteita ja uskoa olevani "yhteiskuntakelpoinen"

Toinen kolmannes (32%) Paikka auki -työntekijöistä kertoo vastauksissaan **myönteisestä elämänmuutoksesta** ilman yhtä voimakkaita adjektiiveja tai kuvaa (vain) yhden positiivisen asia nykyisestä elämäntilanteesta.

"Olen saanut kokeilla omia siipiäni. Paikka-auki hankkeen kautta sain kokeilla riittävätkö voimavarani 100 % työsuhteeseen. Olen todennut, että voin huoletta siirtyä työelämään. Kuntoni on kohentunut siinä määrin."

"Olen hieman opiskellut samanaikaisesti ja hain myös yliopistoon. Päätin, että en aloita siellä opintojani syksyllä, vaan keskityn työhön. Olen saanut ulosottojani lyhennettyä ja näyttää siltä, että olisin ensi vuoden aikana velaton mies, jolla on oikeus saada luottotietonsa vähitellen takaisin."

"Olen saanut oman alani työkokemusta, joka auttaa työnhaussa. Työni loppuvat elokuuhun mennessä ja tällä hetkellä etsin aktiivisesti töitä. Työpaikalta olen saanut suosittelijan ja suosituskirjeen työnhakuani varten. Toivon mukaan tämä työkokemukseni auttaa minua saamaan seuraavan työpaikan."

Yhdeksän työntekijän vastauksessa puhutaan **sekä jostain hyvästä että jostain huonosta** muutoksesta tai asiasta. Yksi oli joutunut muuttamaan halvempaan asumismuotoon aloitettuaan työn. Toinen kertoo, että *"henkisen hyvinvointi on ollut suurella koetuksella"* työn ja samanaikaisten opintojen aikana. Kolmas kertoo fyysisen ja psyykkisen terveyden huonontuneen pääsykoekauden takia, vaikka *"työ on enemmän antanut kuin ottanut ja ollut yksi voimavaroista."* Yhdellä *"työ on mahdollistanut lisätienestit, mutta samalla kuluttanut voimavaroja perhe-elämässä"*, jossa on ollut rankkaa perheenisäyksen takia. Yksi kertoo olevansa ainoa työkykyinen perheenjäsen, joka *"...asettaa minulle jonkin verran stressiä, mutta myös saa minut ylpeäksi, että minun työn kautta voin tukea perhettäni."* Yksi kertoo *"kasvaneensa ihmisenä"* ja kehittäneensä itselleen *"ammattimaisen*

otteen työhöni”, vaikka omassa elämässä on ollut vaikeita asioita. Samasta syystä toinen kertoo, että ”...työ on varmasti auttanut pysymään 'ihmisten ilmoilla' ja edes jonkinlaisissa rutiineissa kiinni.” Yksi kaipaa vanhoja asioita ja harrastuksiaan, jotka ovat työn myötä jääneet, vaikka ”työ on tuonut paljon uusia näkökulmia elämäni.” Yksi kertoo elämänlaatunsa parantuneen antoisan työn myötä, mutta ”valitettavasti työstä on tullut nyt viimeisen 1.5 kk aikana tullut melko tuskallista, koska pomo vaihtui ja tämä uusi etsii pelkästään virheet.”

Osa kertoo, että elämäntilanne ei ole juurikaan muuttunut, mutta vastauksesta löytyy myös kuvaus jostain myönteisesti koetusta asiasta. Näitä ovat ”säännöllisen palkan” tuoma helpotus elämään, että ”on 5pv viikossa paikka, johon mennä säännöllisesti, jossa voi oppia joka päivä uutta” ja että ”olen paremmin verkostoitunut, jos haluan jatkaa järjestökentällä.”

Erilaiset hyvät asiat ja muutokset omassa elämäntilanteessa, joista edellä mainituissa Paikka auki -työntekijöiden vastauksissa puhutaan nykyisen työsuhteen jälkipuoliskolla, on koottu seuraavaan taulukkoon:

Hyvät asiat / muutokset Paikka auki -työntekijöiden elämäntilanteissa työsuhteen aikana (06/2019)		
	maininto- jen lkm	% vastaa- jista
Parantunut taloudellinen tilanne / toimeentulo	34	30 %
Vahvistunut työkokemus / CV, verkostoituminen, kiinnittyminen yhteiskuntaan	25	22 %
Elämän laatu / sisältö, itsenäinen elämä, mielekäs tekeminen	24	21 %
Itsevarmuuden, itsetunnon, itsearvostuksen vahvistuminen	22	19 %
Henkinen hyvinvointi, stressin vähentyminen, toipuminen, usko tulevaisuuteen, onnistumisen kokemukset	21	18 %
Elämänhallinta, päivärytmi, elämän selkeys	15	13 %
Oman tulevaisuuden löytäminen / kirkastuminen	9	8 %
Ammattitaidon/osaamisen lisääntyminen, uusien asioiden oppiminen	9	8 %
Muutto sopivampaan / omaan asuntoon	7	6 %
Uudet ystävät, uudet tuttavuudet	4	3 %
Fyysisen terveyden kohentuminen	3	2 %
Perheenisäys	2	2 %
Vastaajia yhteensä	115 hlöä	

Vain 14% vastanneista Paikka auki -työntekijöistä kertoo, että heidän elämäntilanne on pysynyt ”pääosin samanlaisena” tai että se **ei ole muuttunut juuri mitenkään**.

”Elämäntilanteeni on säilynyt melko samanlaisena työsuhteen aikana. Sitä ennen elämässäni oli monia muutoksia, minkä vuoksi olin todella iloinen tästä työpaikasta, joka mahdollisti vuoden verran rauhallisen arjen pyöryksen ja helpotti jännitystä valmistumisen jälkeen.”

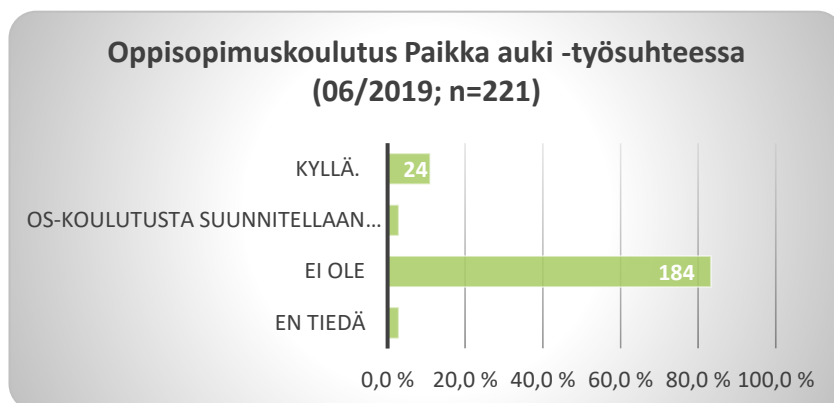
”Elämäntilanne on pysynyt tasaisena. Normaalaa työstressiä on ollut, mutta myös osannut sen, miten sen saa pois.”

Viidessä vastauksessa kerrotaan **muutoksesta huonompaan suuntaan**. Yksi kertoo oppisopimusopiskelun ”sekoittaneen työskentelyä” ja kaksi on ”väsyneempi/stressaantuneempi kuin työtä aloittaessa”. Yhden ”rahatilanne on huonontunut” 50%:sen osa-aikatyön myötä ja yhden henkilön terveys on ”romahtanut” työsuhteen aikana.

Seitsemän henkilöä kuvasi vastauksissaan nykyistä elämäntilannettaan tavoilla, joissa muutos (parempaan tai huonompaan) jää joko epäselväksi tai tulkinnanvaraiseksi: läheisten menetykset, tulevaisuuden pohdinta, avioituminen, avioero, muutto, perheenisäys. Paikka auki -työsuhteen mahdollisesta vaikutuksesta näihin asioihin ei heidän vastauksissaan kerrota mitään.

Oppisopimuskoulutus Paikka auki -työsuhteissa

Paikka auki -työsuhteisiin mahdollisesti liitettyjä oppisopimuskoulutuksia kartoitettiin kahdella kysymyksellä: onko koulutusta ja jos on, mitä tutkintoa (tai sen osaa) työntekijät opiskelevat? Annettujen vastausten (221 kpl) joukossa 24 henkilöllä on oppisopimuskoulutus, kuudelle henkilölle se on suunnitteilla ja seitsemän henkilöä vastasi ettei tiedä.

Meneillään olevat oppisopimuskoulutukset suuntautuvat seuraaville aloille:

- Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto, nuoriso- ja yhteisöohjaaja 7 kpl
- liiketalouden/-toiminnan ammatti-/perustutkinto 4 kpl
- markkinointiviestinnän ammattitutkinto
- Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja: mielenterveys ja päihdetyön ammattitutkinto 4 kpl
- Media alan perus-/ammattitutkinto 2 kpl
- Media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinto
- Tieto- ja viestintäteknikka (datanomi)
- Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen erikoisammattitutkinto
- Työvalmentajan erikoisammattitutkinto
- Luontoliikunnan ohjaajan ammattitutkinto
- Toimitilahuoltaja

Näiltä henkilöiltä kysyttiin myös heidän kokemuksia oppisopimuskoulutukseen liittyen. Valtaosa vastaajista oli (erittäin) tyytyväinen työsuhteen aikana aloittamaansa koulutukseen. Useat toivat esiin työn ja koulutuksen yhteensovittamisen haasteellisuuden ja muutamat toivoivat tiiviimpää ohjausta oppilaitoksen puolelta.

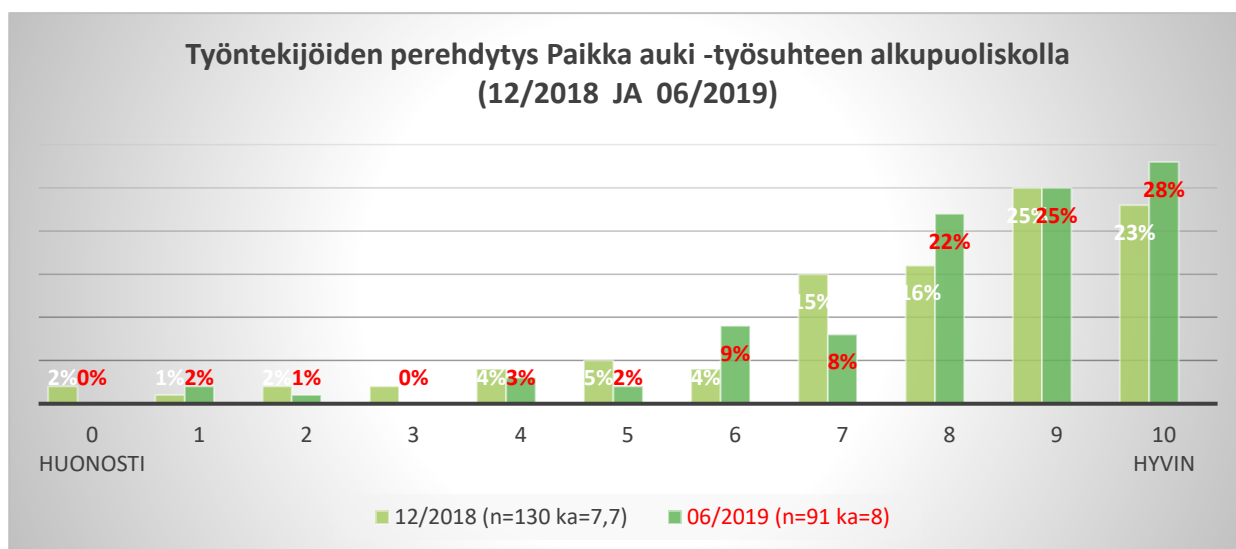
”Kiirettä pitää ja vastuuta opiskelusta hirveästi”

”Mielestäni todella hyvä opiskelu muoto! Minulle ainakin sopii paremmin kuin että olisin kokopäiväopiskelija. Ja vielä aivan mahtava plussa kun tästä saa palkkaa niin helpottaa omaa taloutta, kun kuitenkin tottunut säännöllisiin tuloihin ja on asuntolainat yms.”

”Opinnot lähtivät joustavasti käyntiin, ja kaikki on toiminut mallikkaasti. Lähiopintoja on ollut tiiviisti, opiskelun ja työn sovittaminen on ollut välillä haastavaa.”

”Oppisopimus on ollut erittäin selkeää ja toimivaa, mutta siinä on paljon harmaita alueita, joissa on hieman epäselvää niin koulutuksen tarjoajan, opiskelija kuin työnantajankin osalta mitä ja miten jokin hoidetaan. Onneksi kaikki yleensä selviää selvittämällä.”

Perehdytys työtehtäviin Paikka auki -työsuhteen alkupuolella

Paikka auki -työsuhteiden alussa järjestetty annettu perehdytys on työntekijöiden kokemusten perusteella **to-
teutettu pääosin hyvin**. Kolme neljästä vastaajasta (75%) antaa sille arvosanan 8-10 ja tyytymättömien osuus (alle 5 pisteen) on vain muutamilla. Perehdytyksen keskiarvo on myös noussut vuoden 2018 lukemasta hiukan (7,7 -> 8).

Työntekijöitä pyydettiin myös kuvailemaan heille annettua perehdytystä. Annettujen vastausten (85 kpl) perusteella tyytyväisimmiltä vaikuttivat esimerkiksi seuraavat:

”Perehdytys oli selkeä ja tehtiin yhdessä toisen työntekijän kanssa. Aikaa käytettiin perehdytykseeni tarpeeksi ja sain riittävästi tietoa.”

”Organisaatio oli ennestään tuttu, mutta ensimmäisien viikkojen aikana sain syvällisempään perehdytyksen käytännön asioihin liittyen. Mm työaikojen seuranta, yhteisten kalenterien/tulostimien/tilojen käyttö ja sähköisten järjestelmien käyttöönotto tulivat tutuksi. Osallistuin myös harjoittelijoille tarkoitettuun perehdytykseen kahdesti suomen ja englannin kielellä, jotta osaisin kertoa organisaatiosta paremmin. Työturvallisuustuokioon olen myöskin osallistunut harjoittelijoiden kanssa samaan aikaan. Työskentelyn aikana sain myös hygieniapassin.”

”Minulle kerrottiin työpaikan tavoista ja säännöistä sekä yhdistyksen toimintaperiaatteista. Sain opastusta työtehtäviini ja apu on aina vähintään langan päässä. Tiedän, keheen ottaa yhteyttä, jos minulla on ongelmia työssä. Perehdytystarpeeni oli normaalia pienempi, koska yhdistyksen toiminta on entuudestaan tuttua. Perehdytyksen jälkeen muokkasin työpaikan olemassa olevaa perehdytyskansiota ajan tasalle.”

”Perehdytykseni oli hyvä; minulle osoitettiin työtehtävät ja mitä minulta odotettiin. Minua kannustettiin kysymään aina kun en tiennyt miten toimia tai jos jokin asia oli epäselvä. Minulle korostettiin, että osaamatomudellani ei ole väliä; oltiin valmiit ohjaamaan ja antamaan neuvoja.”

Annettuun perehdytykseen tyytymättömimmät kuvasivat sitä liian lyhyeksi, vajavaiseksi tai ”**olemattomaksi**”, jonka seurauksena joku ”**koki olevansa vaivaksi**.” Valtaosa vastauksista sijoittuu näiden ääripäiden välille. Tyypillisimmillään Paikka auki -työntekijöiden perehdytyksessä kerrotaan järjestön toiminnasta, esitellään paikat ja ihmiset, jaetaan kirjallista ja sähköistä informaatiota ja annetaan työpaikan oma perehdytyskansio tutustuttavaksi.

Kokemukset uutena työntekijänä työyhteisössä

Työsuhteen alkupuolella olevia Paikka auki -työntekijöitä pyydettiin kertomaan, miten heidät on otettu vastaan uutena työntekijänä omassa työyhteisössään. Annettujen 88 vastauksen joukosta 97% työntekijöistä kuvaavat vastaanottoaan **vähintään hyväksi tai usein erittäin hyväksi**. Vastauksissa toistuvat sanat ”**todella/erittäin hyvin!**”, ”**avoimesti ja tasavertaisesti**”, ”**mahtavasti**”, ”**todella lämpimästi**”, ”**arvostavasti**”, ”**hyvin**” ja ”**ihan sikahyvin**”. Vain kolme vastaajaa kertoo huonosta kohtelusta, johon on liittynyt alentavaa kohtelua tai arkista työskentelyä haittaavaa yksinäisyyttä¹⁰.

Oma asema työyhteisön jäsenenä työsuhteen jälkipuoliskolla

Paikka auki -työsuhteen jälkipuoliskolla olevilta kysyttiin miten hyvin he ovat päässeet mukaan/osaksi työyhteisöään ja kokemuksia siitä, miten heitä kohdellaan? Arvostetaanko heidän työtä/osaamista ja millaista palautetta he ovat saaneet työssään?

Vastausten (128 kpl) perusteella työntekijöiden kokemukset ovat edelleen **valtaosin myönteisiä tai erittäin myönteisiä**. Vastauksissa toistuvat samat myönteiset adjektiivit kuin työsuhteen alussakin ja palaute on parhaimmillaan ollut kiittävää, erinomaista, monipuolista, kannustavaa ja rohkaisevaa, kuten seuraavista esimerkeistä voi lukea:

”Työtäni arvostetaan ja saan hyvää ja tarkoin mietittyä rakentavaa ja kannustavaa palautetta säännöllisesti. Työyhteisö on sopivan pieni, jotta tunnen oloni aidosti osaksi yhteisöä. Osaamistani arvostetaan avoimesti ja varauksetta.”

”Minut otettiin alusta saakka hyvin vastaan; vain muutama ihminen suhtautui minuun alkuun varautuneesti, ja heidänkin luottamuksensa olen onnistunut voittamaan. Olen pidetty ja arvostettu työyhteisön jäsen, ja ihmiset luottavat sekä ammattitaitooni että työetiikkaani.”

”Olen päässyt osaksi työyhteisöäni erittäin hyvin. Työtäni arvostavat sekä kollegat että asiakkaat. Olen saanut hyvää palautetta molemmilta ja uskon, että minut haluttaisiin pitää työssä vielä, mikäli se olisi taloudellisesti mahdollista.”

”Olen saanut pääosin hyvää ja kiittävää palautetta. Alkuvuodesta kävimme pari pitkää keskustelua terveysongelmieni takia, mutta työnantajan tuella saimme asiaa eteenpäin ja selvitettyä. Koen olevani täysivaltainen työyhteisön jäsen. Työtäni arvostetaan ja saan tehdä juuri sitä, mitä osaan ja missä olen omimmillani.”

”Toimiston ilmapiiri on erittäin mukava, siksi työnteko on aina kivaa. Töissä, minuun luotetaan ja saan olla oma itseni. Vaikka työskentelen oman alan ulkopuolella, osaan olla hyödyllinen toimistojäsen. Olen oppinut paljon uutta. Tämän työn kautta sain luottamuksen omiin kykyihini, koska sain käyttää niitä aktiivisesti ja monesti sain positiivisen palautteen.”

”Työyhteisöni on ihan mahtava! Olen osa tiimiämme, johon kuuluu eri nimikkeisiä henkilöjä ja meille on syntynyt todella hyvä vuorovaikutus, jopa kaveruus. Tunnen, että olen tärkeä osa yhteisöä ja minun työsuhteeni loppuminen tulee merkittävästi vaikuttamaan tiimin työhön. Olen saanut palautetta, kun olen sitä pyytänyt ja olen voinut puhua tiimissä avoimesti. Olen päässyt mukaan ideoimaan ja toteuttamaan ja käyttämään vahvuksiani.”

”Minua kohdellaan niin kuin muut ihmiset ja työntekijät ihan hyvin ja ystävällinen. Kaikki arvostavat minun työ. Työkaverit sanoivat että minulla on hyviä ideoita ja pystyn hyvin neuvomaan asiat ja että olen ahkera ja iloinen työntekijä.”

”Työyhteisöni on ollut parasta, mitä työyhteisö vaan voi olla. en voisi olla tyytyväisempi. Minut on kohdeltu tasa-arvoisena työyhteisön jäsenenä 1 päivästä alkaen koko työjakson aikana. Olen saanut arvostusta ja

¹⁰ Kevään 2019 vastaukset ovat yhtä myönteisiä kuin vuonna 2018. Silloinkin tyytymättömiä vastaajia oli yhtä vähän (4%, n=131).

tunnustusta työstäni sekä kunnioitusta. Kollegani ovat luottaneet minuun ja työilmapiiri on ollut mitä mahtavin. Olen saanut työstäni ja asenteestani pelkkää positiivista palautetta useampaan otteeseen useammalta eri henkilöltä.”

Työsuhteen edetessä vastauksissa alkaa näkymään myös monien työpaikkojen arkiset epätäydellisyydet: tehtäväkuvat ovat epäselviä, esimiesten toimissa havaitaan puutteita, viestintä ei aina toimi parhaalla mahdollisella tavalla ja palautetta ei aina saa, ainakaan riittävästi. Jotkut Paikka auki -työntekijöistä kertovat nyt myös enemmän sekä omista henkilökohtaisista että työyhteisössä havaitsemistaan haasteista/hankaluuksista:

”Työyhteisöön on päässyt hyvin mukaan, ja olen saanut hyvää palautetta. Kokemus työn arvostuksesta ei kuitenkaan aina ole hyvä, sillä tehtäväkuvani on työpaikalla uusi (aiemmin samat tehtävät (viestintää ja tiedotusta) eivät ole olleet kenenkään yhden henkilön vastuulla, vaan ne ovat jakaantuneet epämääräisesti), eikä työlleni todennäköisesti ole jatkajaa työsuhteeni päätyttyä. Vuodessa aikaansaamani kehitys ja esimerkiksi uudet käyttöönotetut mediat ja viestintäkanavat tulevat jäämään vaille huomiota tai jopa kokonaan pois käytöstä, koska niiden käyttöön ei ole kenelläkään osaamista eikä aikaa.”

”Mielestäni olen olennainen osa työyhteisöä ja erityisesti työkaverit voivattelevat jo nyt sopimukseni päättymistä elokuussa. Tulen hyvin toimeen työkavereiden kanssa ja minua kohdellaan vertaisena, oman alani osajana. Työnantajan puolesta usein tuntuu, että osaamistani ei arvosteta tai ymmärretä, ja minulta vaaditaan asioita, joihin minulla ei ole osaamista tai koulutusta, mutta joista kuitenkin selviydyn jotenkuten. Tämä on vaikuttanut radikaalisti työn mielekkyyteen. Kiitosta tulee työnantajan puolelta harvoin, mutta työkavereilta päivittäin. Työkaverit näkevät, että olen täällä helpottamassa heidän työtään, mikä on tarkoituskin.”

”Työyhteisön ilmapiiriongelmat ovat korjaantuneet melko hyvin vuoden aikana. Työntekijöiden yhteishenki on oikein hyvä, mutta johtaminen on ajoittain epäammattimaista, mikä hankaloittaa työtä. Suurimpia oppimiani asioita onkin ollut juuri tällaisissa tilanteissa toimiminen.”

”Työyhteisöön olen päässyt mukaan hyvin, mutta monen eri toimipisteen erilaiset työyhteisöt on ollut vaikea yhdistää liikkuvaan työhön. Onneksi tiimien, hankkeiden ja työparityöskentelyn kautta työkavereita on löytynyt. Kuitenkin tunnen oloni toisinaan ulkopuoliseksi sekä arvostus on vaihtelevaa. Palautteen saaminen on ollut myös haasteellista.”

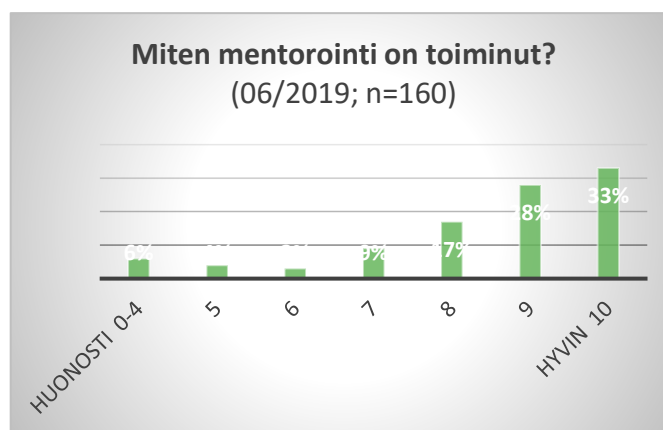
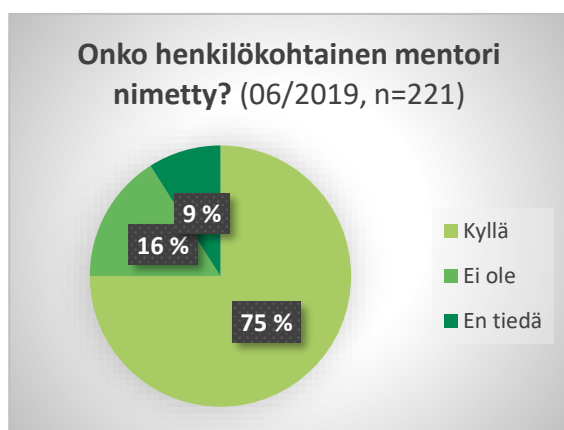
”Alussa se oli haastavaa, ja hanketyöntekijät paljolti jättivät hankepäihinöissään ulkopuolelle yhteisissä tiloissakin, ja toisaalta olin myös itse hyvin epävarma ja tulkitsin usein ehkä tahattomankin sivuttamisen henkilökohtaisena torjumisena käpertyen entistä enemmän. Nykyään koen, että olemme kaikki saman arvoisia, asemasta riippumatta, ja työyhteisössä on helppoa olla tekemisissä kaikkien kanssa. Tiedän että omaa osaamistani arvostetaan, ja esimies näkee minussa vahvuuksia, joita en välttämättä ole itse aiemmin nähnyt. Työ on kaikin puolin mielekästä sekä mielenkiintoista.”

”Työsuhteen alussa oma epävarmuuteni lähestyi tuntemattomia ihmisiä muissa kuin tiukasti työasioissa vaikeutti hieman työyhteisöön liittymistäni. Työkaverini ovat olleet aivan ihania, ja ovat kannustaneet minua osallistumaan heidän kanssaan harrastuksiin ym. työpaikan ulkopuolellakin. Työpaikalla minun työpäiväni luotetaan, ja työsuhteen edetessä olen saanut vaativampia työtehtäviä. Työssä saamani onnistumisen tunteet ovat kohottaneet itsevarmuuttani. Olen saanut monessa osaa työtäni vapaat kädet muokata ja uudistaa vanhoja käytäntöjä, ja työpanostani yksinkertaistaa monia aikaa vieviä työvaiheita on keuhuttu kovasti.”

Mentorointi¹¹

Työntekijöiden mentorointiin, tukeen ja työtehtävien ohjaukseen liittyviä kokemuksia kartoitettiin kaikilta työntekijöiltä kolmella kysymyksellä: onko henkilökohtainen mentori nimetty, miten mentorointi on toiminut (asteikolla 0 – 10) ja millaisia kokemuksia tai toivomuksia Paikka auki -työntekijöillä on mentorointiin liittyen?

Vastanneista **kolmelle neljästä** (166 henkilöä) **on nimetty henkilökohtainen mentori**, 16%:lle ei ole ja 20 työntekijää vastasi, että he eivät tiedä. Ne, joille mentori on nimetty kertovat, että se on **toiminut pääosin hyvin tai erittäin hyvin** (= vähintään 7 p. asteikolla 0-10, keskiarvo = 8,4)¹².

Mentorointia/ohjausta koskevaan avoimeen kysymykseen: ”Mikä siinä on/olisi tuntunut hyvältä, hyödylliseltä, tarpeelliselta? Mitä olisit toivonut?” saimme 135 vastausta. Vastausten perusteella vaikuttaa siltä, että tyypillisin tapa toteuttaa mentorointi Paikka auki -työsuhteissa on tehdä se työn lomassa ja keskittyä päivittäisten työtehtävien sujumiseen. Monilla mentori työskentelee ja on lähes päivittäin läsnä työntekijän välittömässä arjessa. Uudet työtehtävät käydään alussa huolellisesti läpi ja uusien työtehtävien äärellä mentori ohjaa, neuvoo ja opastaa tarpeen mukaan. Valtaosalle vastanneista tämä on sopinut hyvin ja usein he ovat myös tyytyväisiä siitä, että opastusta/ohjausta ei ole tuputettu/tyrkytetty liikaa. Vastanneiden joukossa on toki myös useita työntekijöitä, jotka sanovat olevansa tyytyväisiä, mutta olisivat toivoneet mentorilta myös enemmän aikaa ja opastusta.

”Mentorointin on omassa tapauksessani ollut kaikin puolin jokapäiväisessä arjessa toistuvaa töiden yhdessä tekemistä. Olen päässyt mukaan kaikkiin työtehtäviin ja olen saanut todella paljon uutta tietoa ja enemmän ymmärrystä sosiaalialan järjestökentästä sekä nuorisolaan liittyvistä aiheista. Olen todella kiitollinen siitä, että mentorini (myös lähiesimieheni ja työparini) on halunnut minun saavan mahdollisimman paljon irti tästä työkokemuksesta sekä ottanut minut osaksi kaikkia työtehtäviä. Työelämävalmiuteni ovat kaikin puolin lisääntyneet ja minulla on todella paljon itsevarmempia ja luottavaisempia oloja jatkoa työelämässä ajatellen.”

”En osaa toivoa enempää, sillä olen koko työssäolon ajan saanut tarvittaessa ohjausta ja neuvontaa sekä vastauksia kysymyksiini.”

¹¹ **Mentorointi** on menetelmä, jossa tietoa ja osaamista siirretään kokeneemalta asiantuntijalta kokemattomammalle. Perinteisesti toteutettuna mentori neuvoo, tukee ja edistää kahdenkeskisessä vuorovaikutussuhteessa kokemattomampaa henkilöä työssä tai opiskelussa. Keskusteluilla pyritään mentoroidavan ammatilliseen ja henkiseen kehittymiseen, työuran selkeyttämiseen sekä työssä ja opinnoissa menestymiseen.

Henkilökohtaisen mentorin nimeäminen jokaiselle Paikka auki -työntekijälle on avustusohjelmassa avattu mahdollisuus, johon järjestöt ovat voineet hakea myös euro-määräistä tukea. Työntekijöiden työtehtäviin liittyvän ohjauksen ja opastuksen järjestäminen on puolestaan kaikkien työnantajien oikeus ja velvollisuus.

¹² Vastausten keskiarvo (8,4 p.) on sama kuin vuonna 2018.

"Mentorini on ollut erinomainen. Hänen kanssaan on helppo keskustella ja hän on myös pitänyt puoliani tilanteissa, joissa toimenkuvaani on kyseenalaistettu. Häneltä olen voinut kysyä paljon työhön liittyvistä ongelmista ja hänelle olen voinut myös rehellisesti kertoa voinnistani ja olotilastani. Hän on ottanut omat rajoitteeni erinomaisesti huomioon."

"Mentorini opetti minut oikein hyvin talon tavoille :) Vaikka toimimmekin tiiviisti yhteistyössä etenkin työsuhteeni alussa, saan tehdä asioita paljon myös täysin itsenäisesti. Näin sen mielestäni pitääkin mennä -mentorin tukea ja neuvoo kun tarve on, muttei ole koko ajan vieressä neuvomassa. Olemme tähän mennessä pitäneet jo yhden "välipalaverin", jossa keskustelimme, miten työni on lähtenyt käyntiin. Seuraava on tiedossa ensi viikolla."

Mentorointiin annetuissa vastauksissa hyvin monet kertoivat myös, että **eivät oikein osaa tai tiedä, mitä muuta olisivat voineet mentoroinnista toivoa tai saada**. Esimerkiksi perinteisempi tapa toteuttaa mentorointi päivittäisestä arjesta erillisenä, erikseen sovittuna kahdenkeskisenä/henkilökohtaisena keskustelutapaamisena, jossa pyritään mentoritavan ammatilliseen ja henkilökohtaiseen kehittymiseen, työuran selkeyttämiseen sekä työssä ja opinnoissa menestymiseen, on selvästi harvinaisempaa. Tyytyväisimmät työntekijät kertoivat näin toteutetusta mentoroinnista seuraavasti:

"Hyvää on ollut se, että on yhdessä pohdittu vaihtoehtoja ja urasuunnitelmia. Olen saanut tukea koulutuspaikkojen miettimisessä sekä kannustusta lähteä seuraamaan omia unelmia."

"Erittäin hyvä. Juuri niin kuin pitääkin. Minun mentorini ei ole töissä täällä vaan muualla. Mielestäni on paljon parempi, että mentorin on joku ulkopuolinen. Lisäksi mentorini on vierailut minun kotonani eikä työpaikalla, pidän siitä, että en ole työympäristössä silloin kun tapaan mentoriani."

"Olen saanut työpaikan lähiesimieheltä ja muilta esimiehiltä niin hyvää ohjausta työhön, ettei minulla ole ollut suurta tarvetta erilliselle mentoroinnille, mutta mentorointitapaamiset ovat olleet siitä huolimatta mukavia. Niissä on päässyt kuulemaan muiden Paikka-aukilaisten kokemuksia ja saanut hyvää kokemusta erinäisistä ryhmätyöskentelymuodoista. Mentoroinneissa käsitellyt teemat ovat olleet mielenkiintoisia."

Pienempi osa vastaajista kertoi myös siitä, mihin eivät olleet tyytyväisiä ja mitä olisivat toivoneet. Työntekijästä ja työtilanteesta riippuen, näissä vastauksissa toistui kokemus siitä, että neuvoo/tukea olisi voinut olla joko enemmän tai vähemmän. Joidenkin osalta mentorin kiireisyys, vaihtuminen tai puuttuminen oli aiheuttanut ylimääräistä hankaluutta työn tekemiseen tai ikäviä kokemuksia:

"Alkuun olin hyvin tyytyväinen omaan mentorointiini, mutta kuultuani muiden kokemuksia Paikka auki -tapaamisissa, olen miettinyt, että olisi siinä varmasti ollut parantamisen varaan, etenkin säännöllisyydessä sillä nyt mentorointia on tapahtunut vain satunnaisesti työn ohessa, eikä esim. etukäteen sovittuja keskusteluhetkiä ole ollut."

"Mentorointi on ollut ihan ok. Mutta toisaalta koen sen hieman tarpeettomaksi "muodollisuudeksi" kommunikoida muutenkin mentorini kanssa [...] ja voin milloin vain mennä juttelemaan".

"Tuen saaminen ja perehdytys uuteen työhön/työelämään on tärkeää. Minulla vaikeaa on kuitenkin ollut se, että mentorini ei ole pystynyt olemaan läsnä tarvittavaa/sovittua määrää. Olisin myös toivonut enemmän tukea muihin työntekijöihin tutustumiseen sekä oman työnkuvani läpikäymiseen. Perehdytys, tuki (fyysinen ja henkinen) sekä työnkuvaan tutustuminen ja sen toteuttaminen käytännössä ovat tärkeitä asioita käydä läpi yhdessä mentorin kanssa. (Etenkin tällaisessa työympäristössä, jossa tehdään töitä vaikean asiakasryhmän kanssa.)"

"Ohjaus ollut ihan ok, vähän passiivinen, mutta ymmärrän, koska hänellä on hurjasti omia työtehtäviä. Olisin toivonut mentorilta vähän aktiivisempaa ohjaavampaa otetta, nyt minä olen ollut aktiivisempi osapuoli kysymässä miten jokin asia tehdään tai mikä tapa heillä on ollut jonkin asian suhteen. Toki olen vastauksen aina saanut kun olen kysynyt, mutta tulee välillä vähän semmoinen "anteeksi kun taas vaivaan ja kysele tyhmiä" olo."

”Olisin toivonut, että perehdytykseen olisi kuulunut enemmän aikaa kasvotusten mentorin kanssa. Nyt sain paljon tietoa itsenäisesti luettavaksi, mistä ei kuitenkaan jää paljoa mieleen. Visuaaliset materiaalit auttaisivat hahmottamaan yhdistyksen toimintaa.”

”Toiminnassamme oli kaksi järjestöä = kaksi assaria = kaksi mentoria. Toinen mentoreista vaihtui useasti, koska hän vaihtui samassa kun toiminnanjohtajakin. [...] Sain keskusteluhetkiä jossa annettiin rakentavaa palautetta ja pohdittiin tulevaisuuttani. Lisäksi käytiin läpi onnistumisiani. Noiden keskusteluiden avulla pääsin eroon ahdistuksesta ja löysin itsevarmuutta. Opin tuntemaan omia vahvuuksiani ja minua kannustettiin epämukavuusalueelleni, jotta oppisin uutta.

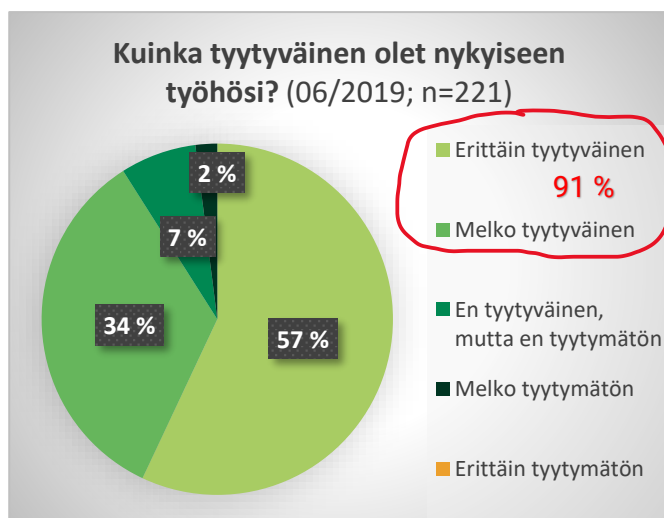
Kun mentori sitten vaihtui toisessa järjestössä jatkuvasti, en saanut henkilökohtaisia keskusteluhetkiä ja täten en kokenut saavani riittävästi palautetta, enkä löytänyt paikkaani. Olisin toivonut hivenen enemmän aikaa keskustelulle, jotta tietäisin missä olen hänen silmissään onnistunut, joka vahvistaisi ajatuksiani tulevaisuudesta...”

Kuten edellä kuvatuista vastauksista hyvin käy ilmi, yhtä oikeaa tai parasta tapaa toteuttaa mentorointia ei ole olemassa. Paikka auki -työntekijöiden tilanteet ja tarpeet vaihtelevat huomattavan paljon. Kun yksi kaipaa runsaasti tukea, huomiota ja vahvistusta/palautetta omasta toiminnastaan, toinen nauttii siitä, että saa tehdä työnsä itsenäisesti. Monilla ei ole mitään aiempaa kokemusta mentoroinnista tai työohjauksesta ja he saattavat olla erittäin tyytyväisiä hyvinkin vaatimattomaan tukeen. Jotkut heistä eivät myöskään osaa tai uskalla pyytää/toivoa mitään yli sen, mitä ovat jo saaneet. Näyttää myös siltä, että mentoreina toimivien tilanteet ja edellytykset onnistua tehtävässään vaihtelevat myös paljon.

Työtyytyväisyys Paikka auki -työsuhteissa

Paikka auki -työntekijöiden työtyytyväisyyttä kartoitettiin kahdella kysymyksellä. Vastaaajia pyydettiin ensin arvioimaan omaa tyytyväisyyttään nykyiseen työhön viisiportaisella asteikolla, jonka jälkeen heitä pyydettiin kertomaan omaan työhön liittyvistä onnistumisen ja/tai epäonnistumisen kokemuksista, jotka ovat tuntuneet tärkeiltä.

Valtaosa (91%) Paikka auki -työntekijöistä kertoo olevansa **erittäin tai melko tyytyväinen nykyiseen työhönsä**. 87% vastanneista myös suosittelisi järjestöä työpaikkana esimerkiksi ystäville tai tuttaville, 4% ei suosittelisi ja 20 henkilöä (9%) ei osaa sanoa.¹³

¹³ Vastausjakaumat ovat hyvin samankaltaisia kuin vuonna 2018, vaikka vastaajien määrä on paljon suurempi (n=137 -> n=221).

Työhön liittyvät onnistumisen ja/tai epäonnistumisen kokemukset

Avoimeen kysymykseen työhön liittyvistä onnistumisen ja/tai epäonnistumisen kokemuksista saimme 172 vastausta. Kuten edellä esitetyistä työtyytyväisyys-prosenteista voi olettaa, vastauksissa esitetään hyvin monipuolinen onnistumisten kokemusten kirjo. Näitä olivat ainakin seuraavat:

- yhdessä tekeminen loistavassa, lämpimässä ja kannustavassa työyhteisössä
- oman itsensä ymmärtäminen, tunnistaminen ja ylittäminen haastavissa tehtävissä
- itsevarmuuden ja itseluottamuksen vahvistuminen
- jännityksen ja oman ahdistuksen hallinta, itsensä ylittäminen
- haasteellisista työtehtävistä suoriutuminen/onnistuminen
- esiintymistilanteessa toimiminen ja oman ujouden voittaminen
- itsekurin vahvistaminen
- erilaisten työtehtävien/projektien valmiiksi saaminen
- jonkin työtehtävän tekeminen hyvin (omasta ja muiden mielestä)
- myönteinen palaute ja kannustuksen saaminen eri muodoissa (työtovereilta, esimiehiltä, asiakkailta)
- vastuun saaminen ja vastuun ottaminen, työtehtävien itsenäinen tekeminen
- luottamuksen saaminen, luottamuksen luominen asiakkaiden kanssa
- muiden auttaminen
- tunne siitä, että on hyödyllinen, avuksi muille ja tarpeellinen
- itsensä ilmaiseminen omalla tavallaan, kun oma kädenjälki pääsee esille ison yleisön edessä
- uuden oppiminen ja oman osaamisen laajentaminen
- toimiminen kokemusasiantuntijana

Muutamia kuvaavia esimerkkejä onnistumisen kokemuksista ovat seuraavat:

”Minulle tärkeintä tämän vuoden aikana on ollut se, että olen löytänyt itseni uudelleen. Olen ollut hyvä työssäni ja olen saanut sen tunteen takaisin, että minähän osaan ja olen hyvä siinä mitä teen. Meidän työyhteisössä kiitetään paljon ja se on tuntunut hyvältä (ei käsketä vaan pyydetään ja kiitetään).”

”Onnistumisen tunnetta koen työssäni lähes päivittäin - varsinkin silloin, jos saa jonkun isomman ja työlämmän projektin valmiiksi. Se tuntuu hyvältä. Epäonnistumisen kokemuksiakin tulee toki jonkin verran, mutta niistä olen oppinut olemaan sen ihmeellisemmin välittämättä - tiedostan tehneeni parhaani ja että olen vain ihminen - ja ihmisille sattuu virheitä. Tämä oli sellainen asia, jota en välttämättä ollut sisäistänyt ennen tätä työpaikkaa, vaan otin pienetkin vastoinkäymiset todella raskaasti.”

”Onnistumisen kokemuksia on ollut monenlaisia. Monet niistä liittyvät siihen, kun olemme yhdessä puurta- neet esim. erilaisia hankeavustuksia ja on tullut olo, että nyt saimme hyvän paperin kasaan. Onnistumisen hetkiä ovat olleet myös vuorovaikutustilanteet monissa eri yhteyksissä, jossa on tuntenut toimineensa erityisen hyvin tai rakentavasti, sillä siinä asiassa olen usein itseäni kohtaan aika kriittinen. Onnistumisena koen myös sen, että työtehtäviäni tosiasiallisesti on mukautettu omaan osaamiseeni ja koen saaneeni sitä kautta tunnustusta tietotaidolleni. Onnistuminen laajasti ajateltuna on myös se, että koen olevani hyvä työ- kaveri ja onnistuneeni luomaan tärkeitä ihmissuhteita lähityökavereihini.”

”Merkittävin onnistumisen kokemus on tullut siitä, että olen onnistunut saavuttamaan koko työyhteisön luottamuksen ja arvostuksen. Työssäni on aiemmissa työpaikoissa joutunut tottumaan ajoittain syntipukin tai sylkykupin rooliin, mutta nykyisessä työpaikassani tällaista ei ole joutunut kokemaan. Kaikki projektit eivät aina mene käsikirjoituksen mukaan - on teknisiä vaikeuksia, kommunikaatiokatkoksia yhteistyökumppaneiden kanssa, väärinymmärryksiä, jne., mutta kaikesta on selvitty, kun on jaksanut yrittää.”

”Tärkein onnistuminen on, kun huomaan, että työni on vaikuttanut ihmisiin positiivisesti ja saan hyvää palautetta kaikilta. Tuntuu aina tosi hyvältä, kun minua kehuaan jostakin työtehtävästä...”

”Onnistumisen tunne tulee asioista missä voin olla muille avuksi, niin että heidän työ taakka helpottuu tai onnistuu sekä asioista mistä selviydyn itsenäisesti.”

”Onnistumisen kokemuksia ovat olleet kaikki kehut ja kiitokset työhöni liittyen. Tunnen itseni hyödylliseksi ja välillä jopa korvaamattomaksi. Olin varautunut työsuhteeseen, jossa vain pyörin nurkissa tehden jotain mitä kuka tahansa muu voisi tehdä, mutta nykyinen työsuhteeni on ollut miljoona kertaa mielekkäämpi ja parempi...”

”...Tärkeä onnistumisen kokemus on ollut se, että olen pystynyt työskentelemään myös paineen alla. Jatkuva painetta en kestä, mutta väliaikainen paine työssä ei rasittanut minua täysin uuvuksiin. Olen havainnut myös tärkeän huomion siitä, että tarvitsen välillä työssäni rauhallisia, itsenäisiä työtehtäviä jaksakseni työssä.”

”Minusta on upeaa saada tehdä sitä, missä olen hyvä. [...] Se, että minuun luotetaan työntekijänä, on iso asia minulle. Tuntuu hyvältä saada arvostusta tekemästään työstä.”

”Olen pystynyt valjastamaan kovia elämäkokemuksiani hyödyksi muille sähköisen tukipalvelun kehittämisessä kuntoutumiseen sekä saattamaan ymmärrystä päihdekuntoutumisesta kuntoutumisen ohjaajille. Osaan hallita itsenäisesti projektia.”

”Kaikki kokemukset ovat hyviä, oli sitten kyse onnistumisesta tai epäonnistumisesta. Alussa valtava ja yllyttävä hyläytyksi tulemisen pelko oli vaikea kestää, mutta kun sai vähitellen huomata, että virheitä saa tehdä eikä se ole vaarallista, asioista voi puhua asioina ja miettiä kuinka toimia jatkossa ettei vastaavaa sattuisi, helpotti. On myös ollut hienoa huomata pärjäävänsä jossakin sellaisessa, joka ei ole itselle luontaista, mutta kun on saanut mahdollisuuden, voi nähdä itsessään kehitystä jollaista ei ennestään olisi osannut ajatellakaan.”

”Huomata kuinka lapset arvostavat ja rakastavat minua ja minä heitä. Ikävä tulee olemaan valtava ja molemmin puoleinen.”

Erilaisia epäonnistumisen kokemuksia kuvailtiin vastauksissa vähemmän. Monet näistä liittyivät Paikka auki -työntekijöiden tunnollisuuteen ja/tai itse asetettuihin/kuviteluihin vaatimuksiin:

”Olen liian vaativa itseäni kohtaan, joten en osaa nimetä onnistumisen kokemuksia. Niitä kuitenkin on, sen tiedän, mutta en vain osaa äkkiseltään nimetä, että mikä erityisesti. Sen puoleen epäonnistumisiakaan en ole kokenut. Ehkä se oli vähän epäonnistuminen, että kasasin alussa itselleni hirveät paineet työn aloittamisesta, enkä malttanut tutustella rauhassa.”

”Henkilökemiat ovat jonkin verran aiheuttaneet ongelmia työssäni. Minulla on ollut ongelmia työpaikkani johtajan kanssa. Tämä on opettanut minulle sen, miten vaikeaa voi olla työskennellä paikassa, jossa kaikki eivät tule keskenään toimeen. Onnistuminen on tapahtunut siinä, että olen havainnut henkilökohtaisten vaatimusteni työni osalta olevan liian vaativat. Jaksamiseni kärsii siitä, että pyrin täydellisyyteen. Pyrin myös vakuuttamaan asemaani työpaikalla, vaikka siihen ei ole tarvetta. Tämän olen tosin kokenut epäonnistumisen kautta, koska olen ylisuorittanut työssäni mistä on koitunut ahdistuneisuutta ja pahaa oloa...”

”Olen todella kriittinen omasta työstäni ja huomaan pienetkin virheet, voisi sanoa, että olen perfektionisti. Tämän työsuhteen aikana olen kyllä saanut todella paljon itseluottamusta omaan työhöni ja olen huomannut, että aina ei tarvitse kaiken olla täydellistä. Epäonnistumisia jos on tullut, niin niistä olen kyllä selvinnyt hyvin ja ei tarvitse hävetä, jos tekee virheen tai jotain väärin, olemme kaikki kuitenkin vain ihmisiä.”

Muutamissa yksittäisissä vastauksissa esitettiin selkeää kritiikkiä, joka kohdistui epäselvään työnkuvaan, henkilöiden vaihtumiseen tai – kuten työpaikoilla yleensä – johtamisessa koettuihin puutteisiin:

”Työssä ja yhteisössä on potentiaalia. Valitettavasti se jää pienien resurssien, ihmisten vaihtuvuuden tai muuttuvien tavoitteiden jalkoihin. Koen onnistumisen hetkiä harvoin, mutta ihmiset joita tapaan töissä ovat

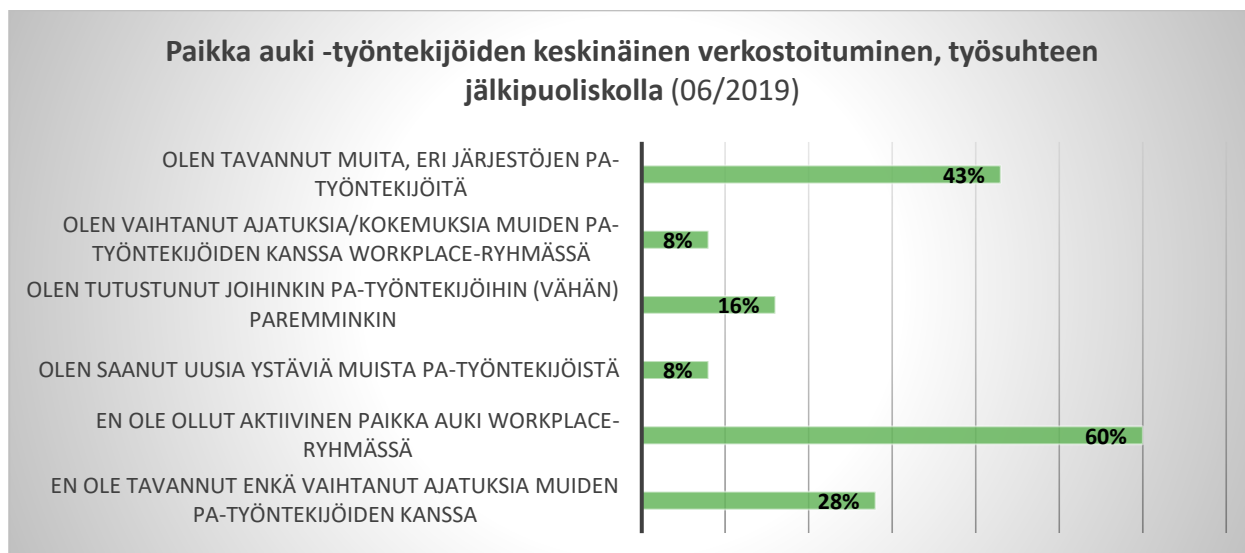
todella mukavia. Olen päässyt itsenäisesti tekemään paljon asioita ja sitä kautta saanut hyvän kuvan kentästä ja mahdollisuuksista. En pidä siitä, että työnkuvani ei ole se mitä oletin, että olisi valmis tiimi, johon tulen mukaan, vaan olen jäänyt aika yksin työn kanssa ja koen olevani paljosta vastuussa. Työ ei ole pahin mitä olen tehnyt muttei myös paras - on ollut kokonaan omalla vastuullani kehittyä ja saada asioita irti. Jaksamisen mukaan olen nauttinut työstä ja kokenut sen innostavaksi ja tärkeäksi tai menettänyt motivaation ja tehnyt vähän sinnepäin. Odotan työsuhteen loppumista, mutta koen, että olen oppinut paljon itsestäni ja millaisista asioista pidän töissä ja mistä pidän huolen, että otan tarkemmin selvää seuraavassa rekryssä.”

”Haluaisin tietää mitä minulta odotetaan, niin tietäisin teenkö asiat hyvin vai huonosti.”

”...Tosi vähän työpäiviä, koska työ on ollut osa-aikaista (40%). Olisin pitänyt siitä, että töitä olisi ollut useampana päivänä viikossa.”

Verkostoituminen muiden Paikka auki -työntekijöiden kesken

Paikka auki -työsuhteen jälkipuoliskolla olevilta työntekijöiltä kysyttiin myös heidän verkostoitumisesta muiden Paikka auki -työntekijöiden kanssa alla olevien vaihtoehtojen avulla sekä avoimella kysymyksellä.

Avoimeen kysymykseen Paikka auki -työntekijöiden verkostoitumisesta - millainen kokemus se on ollut ja mitä se on heille merkinnyt – saimme 75 vastausta. Kuten edellä olevista vaihtoehdoista voi päätellä, kokemukset vaihtelevat suuresti. 43% vastanneista kertoo tavanneensa joitakin Paikka auki -työntekijöitä, useimmiten koordinaatitiimin organisoimilla Paikka auki -treffeillä tai samassa järjestössä/talossa työskentelevän toisen Paikka auki -työntekijän. Monille tämä on ollut myönteinen kokemus, mutta se on jäänyt ainutkertaiseksi. Toisten vastaavassa työsuhteessa olevien kokemuksista oli mukava/kiinnostavaa kuulla ja tapaamisia olisi monen mielestä voinut olla useampiakin. Muutama kertoi saaneensa tapaamisista hyödyllistä vertaistukea ja jotkut (harvat) olivat saaneet toisesta Paikka auki -työntekijästä myös uuden ystävän. Monet kertoivat myös, että eivät ole kokeneet tällaisia tapaamisia tarpeellisiksi tai hyödyllisiksi.

Avustusohjelman aikana kokeiltu ja käynnistetty virtuaalinen Workplace-keskustelu-sovellus ei ole saavuttanut suurta suosiota Paikka auki -työntekijöiden keskuudessa. Vain muutamat henkilöt kertoivat sen olevan kiinnostava tai hyödyllinen.

Erilaisten kokemusten kirjo käy ilmi esimerkiksi seuraavista vastauksista:

”Työntekijä-treffit olivat erittäin hyvät ja onnistuneet. Jotenkin se tapaaminen vain tahtoo aina jäädä sitten noihin, eikä kukaan työntekijä ala järjestelemään kovin helpolla sitten lisää tapaamisia. Hyötyähän siitä varmasti olisi enemmänkin tavata, koska monet samanlaisista tilanteista ovat lähteneet, niin varmasti olisi jaettavaa enemmänkin muiden kanssa.”

”Olen jutellut Facebookissa muualla Suomessa, samassa järjestössä työskentelevän Paikka auki -työntekijän kanssa. Keskustelu on ollut antoisaa ja se antoi työkaluja ja ymmärrystä järjestöä kohtaan. Jaoimme yhdessä positiivisia ja negatiivisia kokemuksia vertaistukimaisesti.”

”Meidän järjestön toimitiloissa työskentelee myös toinen liitto, jolla on ollut samaan aikaan Paikka auki -työntekijä. Hänestä on tullut kaverini. Lisäksi olemme kerran käyneet Paikka auki -työntekijöiden tapaamisessa, missä oli muualtakin Jyväskylästä nuoria. Se oli ihan mielenkiintoinen ja kiva kokemus.”

”En juurikaan ole verkostoitunut, kun oma työ vie ajan. Workplacessa on tullut juteltua mutta siinäpä se.”

”On ollut ihan mukavaa, mutta itse en ole kokenut sitä juuri minulle tarpeelliseksi tai sellaiseksi mitä kaipaisin. On kuitenkin hienoa, että siihen on mahdollisuus, sillä joku voi sellaista kaivata/tarvita.”

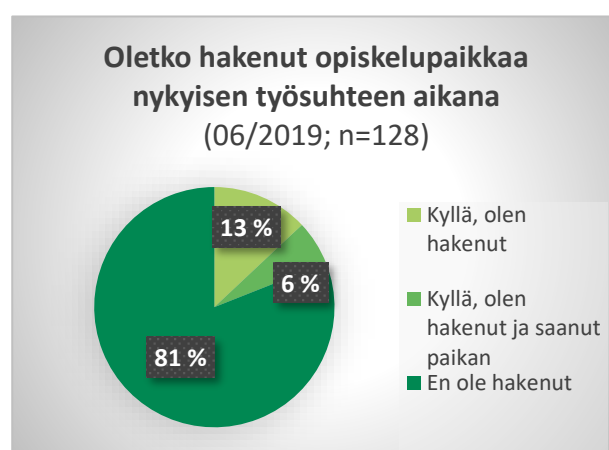
”Paikka auki -treffit olivat todella hyvä kokemus ja onneksi siellä ei ollut enempää osallistujia. Sopivan tiivis ryhmä mahdollisti paremman tutustumisen ja sen että muutkin uskalsivat avoimesti kertoa myös negatiivisista kokemuksistaan töissä. Oli helpottavaa huomata, ettei ole yksin ajatustensa kanssa.”

”Kerran tai kaksi ollut mukana paikallisessa tapaamisessa. En koe sen antavan minulle juuri mitään ja Workplace-sovelluskin on lähinnä ylimääräinen rasite, jolta tulee päivityksiä sitä tahtia, että olen hiljentänyt sen enkä muista, milloin viimeksi olisin avannut sovelluksen.”

Työntekijöiden tulevaisuus Paikka auki -työsuhteen jälkeen

Työsuhteen jälkipuoliskolla olevien työntekijöiden tulevaisuuden suunnitelmia koskien Paikka auki -työsuhteen jälkeistä aikaa kartoitettiin neljällä kysymyksellä: Oletko hakenut uutta työtä tai opiskelupaikkaa nykyisen työsuhteen aikana? Tiedätkö mitä teet, kun nykyinen työsuhde päättyy? Miten Paikka auki -työsuhde on vaikuttanut omiin tulevaisuuden suunnitelmiin?

Työ- ja/tai opiskelupaikkojen hakeminen

Työn hakemista koskevaan kysymykseen saimme 131 vastausta, joista **lähes kolmasosa kertoo hakeneensa työtä vähintään satunnaisesti**. Kolme henkilöä kertoo myös saaneensa uuden työn. Kaksi kolmesta ei ole hakenut uutta työtä Paikka auki -työsuhteen aikana.

Mahdollista opiskelua koskevaan kysymykseen saimme 128 vastusta. Näistä 19 % kertoo hakeneensa ja seitsemän henkilöä kertoo myös saaneensa opiskelupaikan. Haetut ja jo saadut opiskelupaikat olivat seuraavat:

Paikka auki -työsuhteen aikana haetut opiskelupaikat:

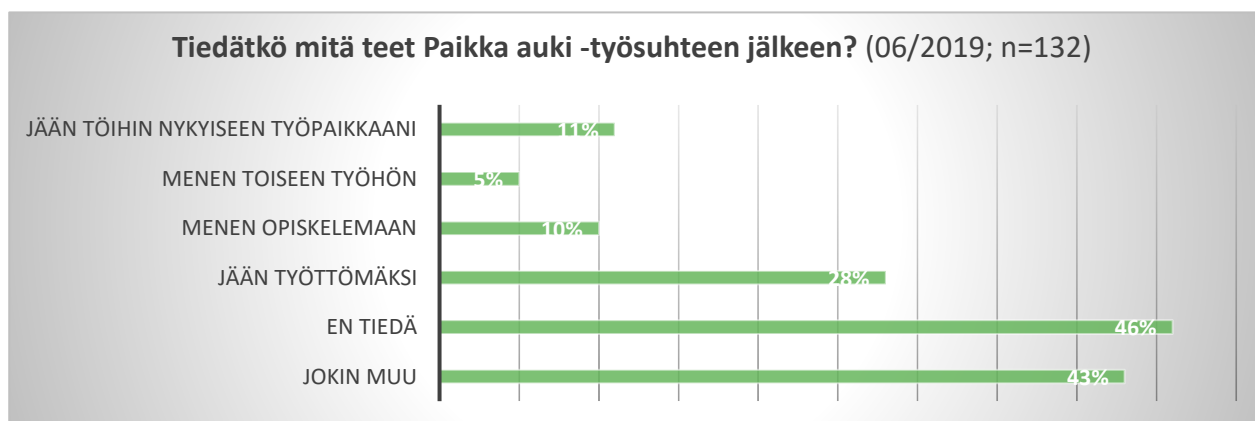
- ☐ graafisen suunnittelun koulutusohjelmiin sekä ammattikorkeakouluun että yliopistoon
- ☐ Tampereen yliopisto
- ☐ elokuva- ja tv-käsikirjoittamista sekä Aalto yliopistoon että Metropoliaan
- ☐ Korkeakoulusta.
- ☐ Toimintaterapiaa ammattikorkeakouluun. (En päässyt tällä kertaa.)
- ☐ Haaga-Helia, maisterin tutkinto
- ☐ Jatkaamaan keskeneräisiä lähihoitaja opintoja stadin ammattiopistoon.
- ☐ Yliopistoon sosiaalitieteisiin sekä viittomakielen tulkiksi ammattikorkeakouluun
- ☐ Helsingin yliopisto: tietojenkäsittelytiede
- ☐ Kirjoittamisen maisteriohjelma, sosiaalitieteet ja kulttuurien tutkimus
- ☐ Yliopistoon kasvatustieteitä.
- ☐ Tradenomi, liiketalous
- ☐ Selvitetään oppisopimusasiaa
- ☐ Tuotesuunnittelija
- ☐ Fysioterapeutiksi ja lähihoitajaksi
- ☐ Olen hakemassa, mutta vaihtoehtoja on paljon ja haluan vielä keskustella mentorini kanssa...

Paikka auki -työsuhteen aikana saadut opiskelupaikat:

- ☐ Valkeakosken ammattiopisto, Käytön tuen datanomi
- ☐ LUONTOLAT
- ☐ Ammattikoulu
- ☐ Lahden konservatorio
- ☐ Lisäopintoja syksystä lähtien töiden rinnalla

Mitä Paikka auki -työsuhteen jälkeen?

Kysymykseen ”Tiedätkö mitä teet, kun nykyinen Paikka auki -työsuhde päättyy?” pyysimme vastauksia alla olevien vaihtoehtojen avulla. Toiseen työhön tai opiskelemaan meneviä sekä ”Jokin muu” vaihtoehdon valitsevia pyysimme myös tarkentamaan vastaustaan tai kertomaan mitä se jokin muu heille tarkoittaa.

Vastanneista **yksi kymmenestä** (14 henkilöä) **kertoo jäävänsä nykyiseen työpaikkaansa**. Oletettavasti se tarkoittaa sitä, että ko. järjestöissä on löydetty jokin muu rahoitus, jonka avulla Paikka auki -työntekijä voidaan palkata nykyiselle työnantajalle. Seitsemän henkilöä kertoo menevänsä toiseen työhön. Näistä yksi on saanut ”muutaman kuukauden mittaisen projektipestin liikuntajärjestöön” ja kaksi kertoo hakevansa uutta työtä.

Edelleen yksi kymmenestä (13 henkilöä) valitsee vaihtoehdon ”Menen opiskelemaan”. Näistä 10 aikoo mennä, yrittää tai hakea seuraaviin opintoihin:

- Sain työkokeilun jälkeen oppisopimus paikan.
- Valkeakosken ammattiopisto, Käytön tuen datanomi
- Tekstiili- ja muotialan perustutkintoa suorittamaan Lappeenrantaan
- Laurea AMK / Karelia ammattikorkeakoulu / Lahden konservatorio / ammattikoulu
- Yritän hakea sosionomikoulutukseen
- Yritän päästä opiskelemaan sisustussuunnittelukoulutukseen (iltaopiskelua).
- kesällä 2020 valmistun aikuislukiosta ja aion hakea sairaanhoitajan opiskeluun.

Vastanneista 46% (61 henkilöä) **ei vielä tiedä mitä he tekevät Paikka auki -työsuhteen jälkeen**. 28% valitsee vaihtoehdon ”Jään työttömäksi”, joista osa tarkentaa, että olettaa tai pelkää jäävänsä työttömäksi, jos eivät voi jäädä nykyiseen tai jos eivät saa opiskelupaikkaa. 43% vastanneista (57 henkilöä) valitsee vaihtoehdon ”Jokin muu”, jota he tarkentavat joko yhdellä tai useammalla vaihtoehdoisella toiveella, aikomuksella tai suunnitelmalla:

- 6 aikoo jäädä nykyiseen työpaikkaansa (osa-aikaiseksi/tuntitöihin)
- 25 kertoo etsivänsä/hakevansa töitä ja 10 toivoo työllistyvänsä
- 2 ottaa jo saamansa opiskelupaikan vastaan, jos eivät löydä työtä tai parempaa opiskelupaikkaa
- 3 jatkaa (aiempia) opintojaan ja 11 hakee opiskelemaan
- 2 jatkaa oppisopimusopiskelijana
- 1 hakee apurahaa sarjakuva-albumin tekoon
- 1 hakee työllistämishankkeeseen asiakkaaksi ja 1 palaa toimintakeskukseen
- 1 aloittaa terapian, 2 jää sairauslomalle ja 1 osa-aikaeläkkeelle
- 1 toivoo omien suunnitelmien avautuvan viimeistään vuoden loppuun mennessä
- 1 odottaa vertaistyövalmentajansa ohjausta
- 1 lähtee matkustelemaan ja 1 pitää lomaa

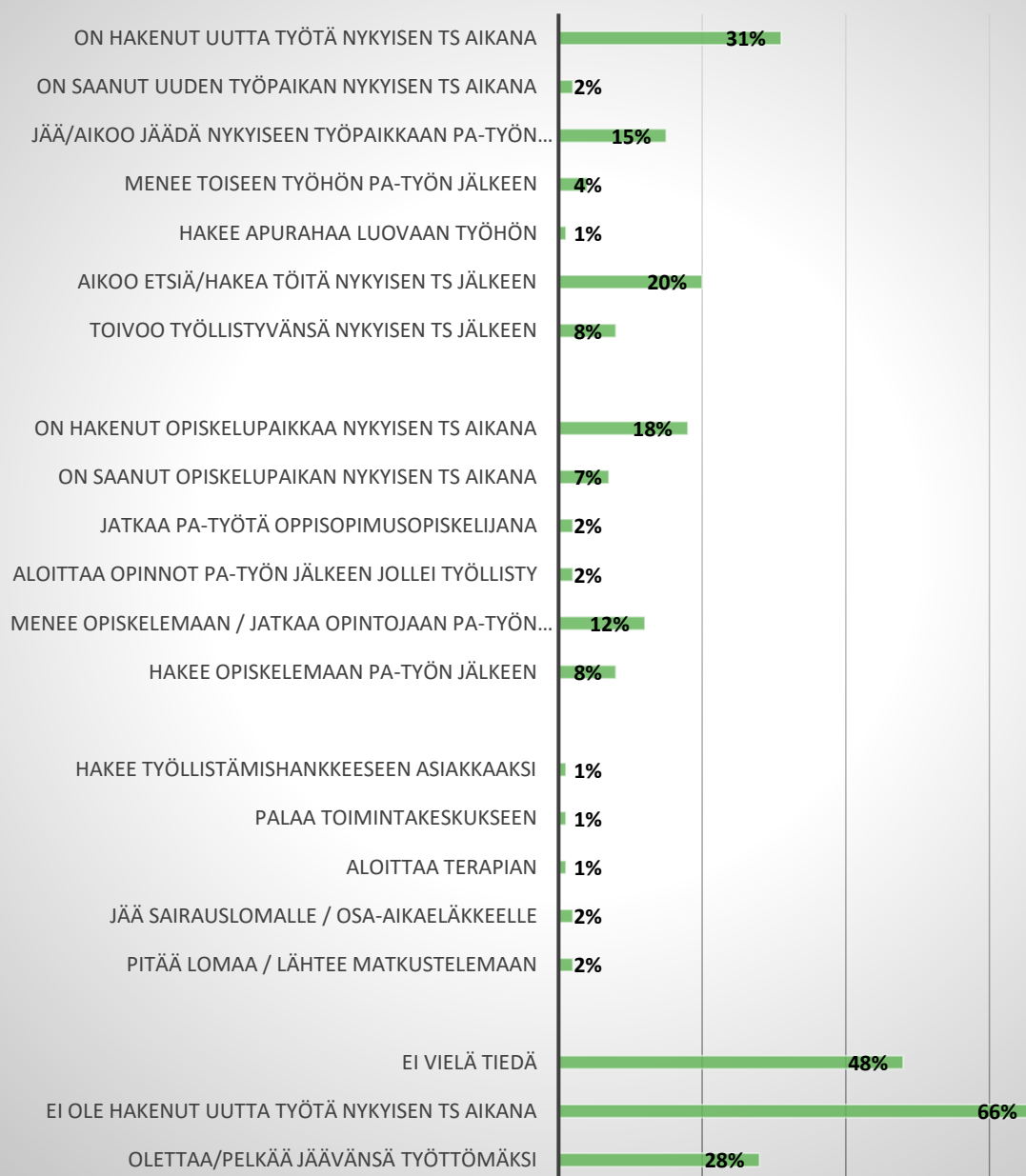
Kaikkien työsuhteen jälkipuoliskolla olevien, kyselyymme vastanneiden Paikka auki -työntekijöiden (131 henkilöä), tulevaisuuden vaihtoehdot nykyisen työsuhteen (TS) jälkeen on esitetty seuraavassa taulukossa¹⁴. Taulukon prosenttiosuudet ovat suuntaa antavia ja ne kuvaavat sitä, kuinka moni kaikista vastaajista on toiminut tai aikoo toimia ko. vaihtoehdon mukaisesti. Osa valitsee tai kertoo yhdestä (todennäköisimmästä) tulevaisuuden suunnitelmasta ja osalla niitä on useampia.

Vuoden 2018 Paikka auki -rahoituksella palkatuista ja kyselyymme työsuhteensa jälkipuoliskolla vastanneiden 131 työntekijän joukosta voi tehdä seuraavia suuntaa antavia päätelmiä:

- 1/3 on **hakenut uutta työtä** nykyisen työsuhteen aikana ja muutamat ovat jo **saaneet uuden työn**. (2/3 ei ole vielä nykyisen työsuhteen aikana hakenut uutta työtä.)
- Noin 1/6 aikoo, pyrkii tai **haluaa jäädä töihin nykyiselle työnantajalle** (esimerkiksi osa-aikatöihin, projektiin tai hankkeeseen, jos rahoitus järjestyy).
- 1/5 **aikoo etsiä/hakea uutta työtä** vasta nykyisen työsuhteen jälkeen.
- 2/3 **haluaa työllistyä** nykyisen Paikka auki -työn jälkeen (ovat hakeneet, aikovat hakea tai toivovat...)
- 1/3 on **hakenut tai aikoo hakea opiskelupaikkaa** nykyisen työsuhteen jälkeiseksi ajaksi.
- Muutamat ovat **saaneet opiskelupaikan** jo nykyisen työsuhteen aikana ja näiden lisäksi 1/6 **aloittaa tai jatkaa (aiempia) opintojaan** nykyisen työsuhteen jälkeen, jos eivät löydä työpaikkaa.
- Joka toinen **ei vielä tiedä** mitä tekee Paikka auki -työn jälkeen
- 1/4 olettaa tai **pelkää jäävänsä työttömäksi**.
- Työelämän/koulutuksen ulkopuolelle jättäytyvien määrä on erittäin pieni.

¹⁴ Yhteenveto vastauksista koskien työn ja opiskelupaikkojen hakua nykyisen työsuhteen aikana sekä vastauksista kysymykseen: ”Tiedätkö mitä teet Paikka auki -työsuhteen jälkeen?” Osa valitsee tai kertoo vastauksissaan yhden vaihtoehdon ja osa useampia.

**Paikka auki -työntekijöiden TEKOJA, AIKOMUKSIA ja TOIVEITA
TULEVAISUUDESTA nykyisen PA-työsuhteen jälkeen (06/2019; n=131)**

Paikka auki -työsuhteen vaikutus tulevaisuuden suunnitelmiin

Työsuhteen jälkipuolella olevia henkilöitä pyydettiin myös kertomaan, miten Paikka auki -työsuhde on vaikuttanut heidän tulevaisuuden suunnitelmiin – millaisia suunnitelmia heillä on ja millaista apua he ovat saaneet oman tulevaisuuden suunnitteluun? Vastauksia saimme 108 kpl, joissa monet kertovat oman tulevaisuutensa selkiytymisestä, oman itsetuntonsa ja rohkeutensa vahvistumisesta, opintoihin liittyvistä suunnitelmista, tulevasta töiden etsimisestä ja omasta työkokemuksen vahvistumisesta kuluvan vuoden aikana.

Oman tulevaisuuden selkiytymisestä koskevista vastauksista Paikka auki -työntekijät kertovat, että ovat työn aikana saaneet valtavasti kokemusta, he tunnistavat järjestötyön erityispiirteitä ja tietävät paremmin mitä haluavat jatkossa tehdä työkseen/ammattikseen tai mitä haluavat opiskella (lisää).

”Olen kasvanut valtavasti henkisesti, ja päässyt takaisin pisteeseen, jossa pystyn jatkamaan vointini puolesta opintoja. Olen saanut varmuutta osaamiseeni sekä kehittynyt viestinnän osalla. Tuntuu että työjaksen jälkeen olen löytänyt elämälleni uuden suunnan ja rohkeutta unelmieni toteuttamiseen.”

”Tulevaisuuden suunnitelmani ovat valaistuneet. Tiesin ennen haluavani työskennellä ihmisten hyväksi, mutta nyt tiedän aika tarkkaan mihin alaan ja melkein jopa yksikköön haluan tulevaisuudessa päästä töihin. Tulevaisuuteni näyttää muutenkin valoisammalta, kun tiedän että luvassa on mielekästä työtä eikä enää harhailua, kun ei tiedä mitä elämältä haluaa.”

”Ennen tätä työsuhdetta olin nollassa ja nyt minulla on melko selkeät suunnitelmat. Olen saanut työpaikalla kehittää itseäni sekä itseluottamustani. Lisäksi olen saanut oppia työelämästä, yhteiskunnasta, sosiaalialasta jne. Kaikki nämä ovat olleet avainasemassa siihen, että tiedän mitä haluan ja olen pystynyt muodostamaan itselleni opiskeluihin ja työelämään liittyviä tavoitteita, ja tiedän moniakkin eri keinoja kulkea niitä kohti.”

”Olen löytänyt oman suuntautumiseni alallani ja tiedän nyt, mitä osaan ja mitä osaamista haluan lähteä kehittämään. Suunnitelmissa on hakea oman alan työtä ja toivottavasti löytää työpaikka, jossa on samankaltaiset työtehtävät kuin Paikka auki-työssäni sekä yhtä mahtava työyhteisö.”

”Paikka auki -työ on saanut minut kiinnostumaan kovasti järjestömaailmasta. Haluaisin työskennellä jatkossakin jossakin järjestössä. Jotta se olisi mahdollista, minun täytyy ehkä kouluttautua lisää (nykyinen koulutukseni ei oikein liity järjestötyöhön).”

Muutamille on myös tullut selväksi, mitä eivät jatkossa halua tehdä:

”Olen mielestäni ehkä vain saanut hyvää työkokemusta järjestömaailman parissa. En taida ainakaan jatkossa haluta avustajan tittelä itselleni, mutta itse toimistotyötä en taida jatkossa sulkea pois. On myöskin semmoinen olo, että tämän jälkeen haluan tehdä jotain ihan muuta hetken aikaa.”

”En tiedä, johtuuko nykyiset suunnitelmani työtehtävistä vai työpaikasta, mutta minulla on vahvistunut ajatus siitä, etten tahdo jatkossa tehdä koko loppuelämäni viestinnän töitä. Työpaikallani on pitkään jatkunut kriisi, joka purkautui syksyllä ja sitä puidaan edelleen ja se on vahvistanut suunnitelmiani siirtyä opiskelemaan psykologiaa.”

”Paikka auki -työsuhte on kirkastanut sitä, että en halua työskennellä järjestössä. Ja sitä, että seuraavaa työpaikkaa hakiessa on selvitettävä paremmin esimiestyön taso.”

Oman itsetunnon, itsevarmuuden, rohkeuden ja itseluottamuksen vahvistumista Paikka auki -työntekijät kувailivat esimerkiksi seuraavasti:

”Paikka auki- työsuhte on antanut minulle rauhan mieltä tulevaisuuttani ja uusia suuntia. Ennen kaikkea se on antanut mielenrauhaa sen suhteen, että minulla on nyt työkokemusta omalta alaltani ja sen myötä hurjasti enemmän itsevarmuutta hakeutua jatkossa uusiin työtehtäviin sekä luottaa omaan osaamiseeni. Tulevaisuus näyttääkin sen myötä siltä, että minulla varmasti on mahdollisuuksia saada töitä jatkossakin kunhan vain osaan tuoda oman osaamiseni esille. Olen saanut kannustusta ja vahvistusta osaamiselleni nykyisessä pestissäni ja olen valtavan kiitollinen siitä, että olen saanut näin vahvistavan ja kannattelevan kokemuksen järjestömaailmassa työskentelystä. Tämä siivittää elämässä eteenpäin!”

”Olen kasvanut valtavasti henkisesti, ja päässyt takaisin pisteeseen, jossa pystyn jatkamaan vointini puolesta opintoja. Olen saanut varmuutta osaamiseeni sekä kehittynyt viestinnän osalla. Tuntuu että työjaksen jälkeen olen löytänyt elämälleni uuden suunnan ja rohkeutta unelmieni toteuttamiseen.”

”Uskoa omiin vahvuuksiin ja osaamiseen. Olen koonnut voimiani vaikean elämäntilanteen jälkeen ja olen valmiimpi kohtamaan tulevat haasteet. Oma apu on ollut paras apu, mutta myös kollegoilta saatu tuki on ollut tärkeää.”

”Työsuhde on näyttänyt minulle, että voimavarani riittävät nykyään työntekoon. Olen myös voinut työskennellä omien kipukohtieni kanssa ja päässyt aika paljon eteenpäin. Haluan ehdottomasti työskennellä tällä alalla tulevaisuudessa.”

”Tämän paikan myötä olen alkanut uskoa, että minullakin voi olla tulevaisuus, ja että sen eteen kannattaa tehdä töitä eikä vain luovuttaa ja antaa olla. [...]”

”Osa-aikainen työnteko sopii minulle paljon paremmin kuin osasin odottaa.”

”Olen yllättynyt, miten hyvin olen pärjännyt täällä, vaikka kuvittelin olevani työkyvytön. Tahtoisin opiskella/tehdä töitä.”

Paikka auki -työsuhteen vaikutus työntekijöiden opiskeluun ja haluun täydentää omaa osaamistaan on monilla huomattava. Vastauksissaan he kertovat, että oman alan löytymisen myötä halu opiskella on löytynyt, herännyt uudestaan tai suuntautunut uudelle alalle. Joillekin se tarkoittaa sitä, että tunnistaa paremmin oman osaamisen, kiinnostuksen ja lisäkoulutautumisen tarpeen. Toisilla halu valmistua aiemmista opinnoista vahvistuu ja joillekin työsuhteen aikainen voinnin kohentuminen mahdollistaa opintojen aloittamisen.

”Aion opiskella itselleni ammatin. Olen tässä työssä huomannut vahvuuteni ja heikkouteni työelämässä ja se auttaa minua paljon tulevaisuuden suunnittelussa sekä opiskelussa.”

”Tiedän, millaista osaamista minulta puuttuu ja olen jo aloittanut asian korjaamisen/lisäopiskelun omieni.”

”Olen kasvanut valtavasti henkisesti ja päässyt takaisin pisteeseen, jossa pystyn jatkamaan vointini puolesta opintoja.”

”Työsuhteeni aikana minua on alkanut kiinnostaa aivan toisenlainen työ kuin ennen, jonka takia olen muuttanut opintosuunnitelmiani. Minua on tuettu pääsykokeisiin lukemisessa todella paljon ja sen pohtimisessa mitä haluaisin tehdä...”

”...Huomasin nykyisten työtehtävieni myötä erityisen kiinnostukseni visuaalista ja graafista viestintää kohtaan. Aloin harkitsemaan lisäkoulutusta mahdollisesti graafiselta alalta.”

”...Olin jo ennen tämän työsuhteen alkua aloittanut opinnot avoimessa yliopistossa, jotka jatkuvat myös syksyllä työsuhteen päätyttyä. Tarkoitukseni on opiskella sivutoimisesti 60 op verran kirjastoalan opintoja saadakseni kirjastonhoitajan pätevyyden. Näin saan lisättyä mahdollisten työpaikkojen määrää. Tähän tulee kuitenkin menemään muutama vuosi.”

”En ole aiemmin tehnyt juuri tämän alan töitä, mutta totesin työn kiinnostavaksi. Työsuhteen päätyttyäni voisin suorittaa lisää opintoja aiheesta ja hakea vastaavia töitä.”

Oman tulevaisuuden selkiytymisen, itsetunnon vahvistumisen ja opintojen lisäksi Paikka auki -työntekijät kertovat oman työkokemuksensa karttumisesta, osaamisen vahvistumisesta, töiden etsimisestä, kontaktien saamisesta ja verkostoitumisesta sekä muista henkilökohtaisista suunnitelmista.

Työnantajalta saatu apu oman tulevaisuuden suunnitteluun

Vajaa puolet vastanneista (44 henkilöä) kertovat myös erikseen jotain siitä, millaista apua ovat he ovat saaneet työsuhteen aikana oman tulevaisuuden suunnitteluun. Työpaikalta ja/tai työnantajalta saatu apu on monimuotoista. Useimpien kohdalla se on tarkoittanut erilaisia ohjauskeskusteluja oman mentorin ja/tai esimiehen, kollegoiden tai työvalmentajien kanssa. Monet kertovat saamastaan kannustuksesta ja osaamisensa vahvistamisesta sekä rohkaisusta ja konkreettisista neuvoista koulutuksen, opiskelun ja/tai elämänhallinnan suhteen. Työpaikalta saatu tuki on auttanut omien vahvuuksien, kiinnostuksen kohteiden ja omien haaveiden löytämisessä ja kirkastamisessa. Tähän liittyen muutamat korostivat myös sitä, miten merkittävää heille on ollut

se, että on tilaa ja saa olla hieman hukassa. Näiden lisäksi monissa vastauksissa kerrottiin myös työnhakuun saadusta avusta, suosituksista sekä jatkorahoituksen etsimisestä nykyiseen työhön/työn jatkamiseen nykyisellä työnantajalla.

Reilun sadan vastauksen joukossa 12 Paikka auki -työntekijää kertovat, että eivät ole pyytäneet tai saaneet juuri minkäänlaista apua tai ohjausta oman tulevaisuutensa suunnitteluun. Muutama myös kertoo, että eivät ole sitä tarvinneet tai halunneetkaan:

”Olen saanut todella hyvän pohjan työelämälle. Minulla ei juurikaan ole tulevaisuuden suunnitelmia kuin vain se, että tulisi jokin työpaikka. Minulla ei ole mitään hajua, miten jatkaa tästä, vaikka tämä olikin tosi hyvä työpaikka ja olen oppinut paljon.”

”Tulevaisuus on täysin auki tällä hetkellä. Jos saan työpaikan paikkakunnaltani ennen työsuhteeni loppumista, jään tänne ja jos en, laajennan hakuani viereisiin kaupunkeihin.”

”Olen sikäli oman tieni kulkija, etten ole varsinaisesti kannustanut esimiestäni tai mentoriani osallistumaan tulevaisuuteni suunnitteluun. Ne avaimet haluan pitää omissa käsissäni.”

Palaute/kehittämisideat ja toiveet Paikka auki -tiimille

Kyselyn lopuksi pyysimme Paikka auki -työntekijöiltä myös palautetta ja kehittämisideoita hankkeen koordinaatiotiimille, johon reilu puolet (120 henkilöä) vastasi. Suurin osa vastauksista on koko hanketta kiittäviä. Työntekijätapaamisia kehitetään ja moni olisi toivonut niitä useampiakin, vaikka tiedostavat niiden järjestämiseen liittyvät haasteet ja rajoitteet. Osa ei (eri syistä) päässyt osallistumaan treffeille ja olivat siitä pahoillaan. Toiveina esitettiin enemmän jatkotyöllistymiseen ja verkostoitumiseen liittyviä tapahtumia/tapaamisia, joissa esimerkiksi: *”porukalla ideoitaisiin/mietittäisiin kunkin polkuja ja sanoitettaisiin osaamista.”*

Toinen monissa vastauksissa esitetty ajatus liittyi työsuhteen pituuteen: moni toivoi pidempää, yli 12 kuukauden mittaista työsuhdetta/mahdollisuutta vahvistaa omaa työelämäosaamistaan. Työsuhteen päättymisen herätti myös huolta, *”ettei jäisi (taas) kokonaan tyhjän päälle.”*

Kiitollisten kehujen rinnalla useissa vastauksissa esitettiin myös kritiikkiä monista erilaisista aiheista/syistä:

- ☐ Tieto koordinaatiotiimin järjestämistä tapahtumista ei ollut tavoittanut kaikkia työntekijöitä riittävän ajoissa. Tämän takia koko hankkeen ja tiimin toiminta oli myös jäänyt heille etäiseksi tai epäselväksi
- ☐ Joidenkin (yksittäisten) mentoreiden ja/tai esimiesten toimintaan ei oltu tyytyväisiä
- ☐ Joidenkin työnkuva oli ollut sekava ja/tai odotusten vastainen, jonka myötä ikäviä kokemuksia oli syntynyt enemmänkin
- ☐ Paikka auki -työntekijöiden verkostoitumista varten perustettua Workplace-sovellusta kritisoitiin monissa vastauksissa *”kankeaksi, turhaksi, jäykäksi ja jopa ärsyttäväksi”*
- ☐ Työsuhteen alkuvaiheeseen kaivattiin enemmän konkreettista tukea: huolellisempaa perehdytystä ja jonkinlaista *”työkälpakkaa, jolla varmistaisi sen, että työ alkaa sujumaan tai että siihen voi suhtautua luottavaisin mielin heti työsuhteen alussa”*

Jatkokysely 6 kk Paikka auki -työsuhteen jälkeen

Paikka auki -työntekijöille on tarkoitus lähettää vielä jatkokysely, jonka avulla kartoitamme työntekijöiden jatkopolkuja. Kysely lähetetään noin puoli vuotta nykyisen työsuhteen päättymisen jälkeen niille henkilöille, jotka antavat siihen luvan ja kertovat henkilökohtaisen sähköpostiosoitteen, johon kyselyn voi tuolloin lähettää.

Nykyisistä Paikka auki -työsuhteen jälkipuoella olevista työntekijöistä 78% (103 henkilöä) ovat antaneet luvan jatkokyselyä varten ja 95 henkilöä on myös antanut sähköpostiosoitteensa. 22% vastanneista (29 henkilöä) ei anna lupaa jatkokyselyä varten.